

Regenera4MED

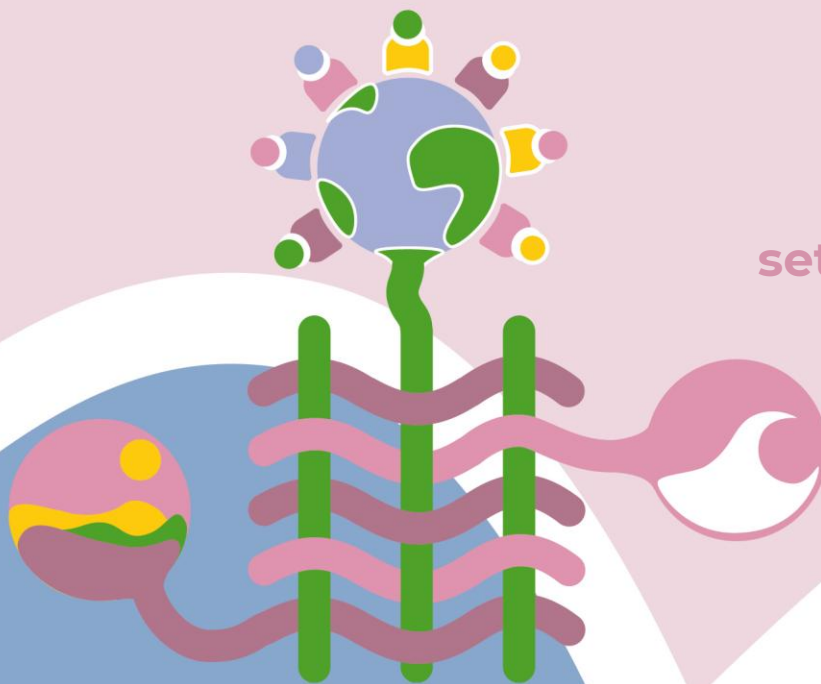
Interreg
Euro-MED

Co-funded by
the European Union

PROGRAMA DE TURISME REGENERATIU

Passos i activitats per fomentar el turisme regeneratiu a la Mediterrània

setembre 2025

<https://regenera4med.interreg-euro-med.eu/>

Índex

Índex.....	2
Acrònims.....	3
Definicions	3
Guia per a la implementació.....	5
Introducció.....	6
Propòsit i paper estratègic.....	7
Públic objectiu.....	8
Metodologia.....	9
Lliurables i resultats esperats.....	9
PROGRAMA DE TURISME REGENERATIU	11
FASE 1: CREACIÓ I CAPACITACIÓ	11
Sèrie de seminaris web internacionals.....	12
Formació presencial.....	14
Implementació de la línia RTJ després de la fase 1	20
Etape 2 – Experiències de co-ideació.....	22
Taller 1: Escoltant el lloc.....	23
Taller 2: Donar forma al propòsit.....	24
Implementació de l'eina RTJ després de la fase 2	26
Etape 3 : Recursos per crear experiències	27
Taller 1: Reconnexió amb la proposta i el diagnòstic inicial	28
Taller 2: Cicles de desenvolupament regeneratiu.....	29
Taller 3: Desenvolupament de capacitats internes i activació del lideratge.....	29
Taller 4: Alineació col·lectiva i preparació per a la creació de prototips	30
Implementació de l'Eina RTJ després de la fase 3	31
Etape 4 – Relat de les experiències	32
Taller 1: Laboratori de Creació Narrativa	34
Taller 2: Producció de materials de comunicació.....	34
Taller 3: Validació i alineació territorial.....	35
Taller 4: Difusió i posicionament estratègic.....	35

Implementació de la línia RTJ després de la fase 4.....	36
Revisió per parels després de la fase 4	36
Etape 5 - Implementació de l'eina RTJ: autoavaluació de l'impacte regeneratiu	37
Fase 6 – Intercanvi de coneixement.....	39
Annexos.....	42
Annex 1. L'espiral regenerativa: un marc per a la percepció evolutiva.....	42
Annex 2. Sistemes imbricats: veure i actuar a través de relacions vives	46
Annex 3. La tríada interna: cultivant la font de l'agència regenerativa	48
Annex 4. La Tètrada Regenerativa: Orientació de la Transformació	50
Fonts, taules i figures	56

Acrònims

Eina RTJ - Eina d'Autoavaluació del Viatge cap al Turisme Regeneratiu

IGM – Model de Governança Integrada

MED – Regió euromediterrània

UE - Unió Europea

Definicions

Equip de recursos : una persona que proporciona recursos i, en comptes de dir-te què has de fer, t'ajuda a expressar el que ja tens a dins.

Espirale regenerativa: un model conceptual adaptat de Bill Reed i el Regenesis Group que descriu la continuïtat de les pràctiques extractives fins a les sostenibles i regeneratives.

Experiència de turisme regeneratiu: una experiència de turisme liderada per la comunitat on els visitants participen en l'activació dels ecosistemes, les cultures i les vides de subsistència locals i creen

resultats positius per a les persones i la natura, mentre experimenten la pròpia transformació personal.

Eina d'Autoavaluació del Viatge cap al Turisme Regeneratiu (Eina RTJ): una eina qualitativa d'autoavaluació per avaluar la maduresa regenerativa.

Llevat crític: un grup central de persones de cada territori que inicien i mantenen el procés regeneratiu, accionant com a catalitzadors d'un canvi més ampli.

Model Integrat de Governança: el marc de governança fonamental per al turisme regeneratiu a Regenera4MED.

Mutualisme coevolutiu: un principi regeneratiu que garanteix que el turisme beneficiï tant el territori com tots els que interactuen.

Potencial d'origen local: capacitats latents, històries i recursos inherents a un territori que es pot activar per al turisme regeneratiu.

Recursos regeneratius: suport similar a la mentoria a la fase 3 centrada en l'activació del lideratge intern, la coherència i la intel·ligència contextual dels equips de projecte.

Recursos: un procés d'activació del lideratge intern i dels equips per crear iniciatives econòmiques al servei del territori.

Regenera-washing (en turisme regeneratiu): és la pràctica de qualificar un viatge o empresa com a "regeneratiu", afirmant que restaura els ecosistemes i enforteix el benestar local, sense oferir resultats creïbles, mesurables, liderats per la comunitat i positius en termes nets.

Resultat narratiu: el procés de l'etapa 4 de revelar la autèntica història d'un lloc o iniciativa mitjançant l'escolta i la reflexió profundes, en lloc d'una invenció desarrelada.

Sistemes imbricats: un marc que reconecta la interdependència entre un mateix, el grup i l'ecosistema en el desenvolupament regeneratiu.

Sistematització: un procés estructurat de reflexió i documentació que denota resultats, patrons i principis de les iniciatives regeneratives locals.

Tètrada regenerativa: un marc de disseny amb quatre elements (fonament, objectiu, direcció i instrument) que s'empra per alinear les iniciatives turístiques amb l'essència i el propòsit basats al lloc.

Triada del desenvolupament intern : un model de desenvolupament personal de Carol Sanford, que comprèn el Locus de Control Interior, la Consideració Externa i l'Agència Personal.

Vocació de lloc: el paper o la contribució única que un territori ha d'oferir dins de la seva bio-regió i al Mediterrani.

Guia per a la implementació

L'Annex 5 ajuda les persones facilitadores i responsables tècniques a comprendre els conceptes i les definicions utilitzats al llarg d'aquest document. Així mateix, aquest annex enumera les figures que es mostren al document.

Per a més context sobre el paradigma del turisme regeneratiu, es recomana consultar la bibliografia. Aquest coneixement fonamental contribueix a una implementació autèntica, evitant la dilució al "regenera-washing".

Introducció

Aquest document forma part del marc de governança i implementació de Regenera4MED. Estableix el Programa de Turisme Regeneratiu: un procés d'activació estructurat i basat en el disseny, orientat a cultivar i consolidar prototips de turisme regeneratiu a territoris pilot de la regió Euromediterrània.

És important reconèixer que el turisme regeneratiu és un concepte amb una base teòrica diversa. Per comprendre aquest paradigma, és essencial analitzar el treball desenvolupat per acadèmics i professionals al llarg dels anys. Aquest programa està dissenyat per proporcionar aquesta base fonamental.

El programa s'articula al voltant de dos objectius principals de Regenera4MED:

- El marc de turisme regeneratiu estableix l'enfocament conceptual, enforteix la resiliència ecosistèmica i impulsa cap a una relació transformadora amb la comunitat i la natura. Reforça la idea que el turisme no s'ha de gestionar per reduir danys, sinó que ha de fomentar que es reimaginin els fonaments estructurals, convertint-se en un catalitzador per a la sanació i la regeneració.
- El Model Integrat de Governança està basat en la col·laboració entre les parts interessades de les 8 hèlixs. Inclou formació per dotar aquestes parts interessades de les eines i els coneixements necessaris, i una avaluació de vulnerabilitats per identificar conflictes ecològics i socials, construint així la via regenerativa per a cada destinació.
<https://regenera4med.interreg-euro-med.eu/>

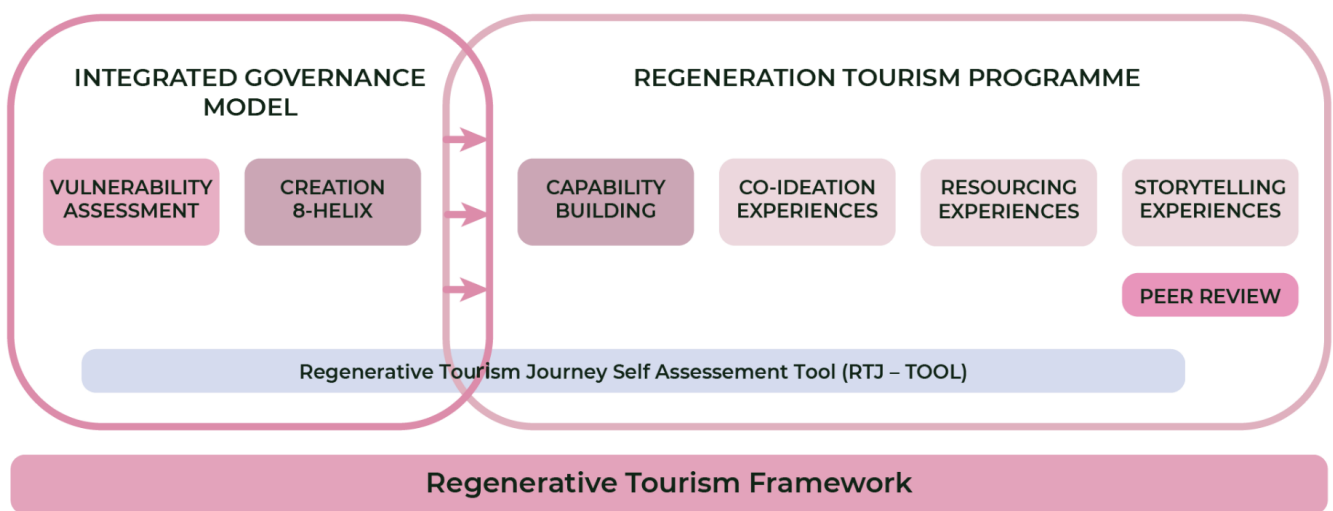
Sintetitzant aquests fonaments, el Programa de Turisme Regeneratiu ofereix un camí per guiar els actors locals des de la presa de consciència sobre el turisme regeneratiu fins a la preparació de projectes. A diferència del desenvolupament de capacitats convencionals o de l'assistència tècnica tradicional, el programa està dissenyat per donar suport a la preparació d'iniciatives econòmiques. És a dir, contribueix a crear les condicions sistèmiques perquè la població local desenvolupi els seus propis projectes de turisme regeneratiu i que aquests s'integrin al teixit territorial.

El programa assoleix el màxim impacte quan es construeix sobre una base de governança local sòlida. Funciona millor en comunitats on les parts interessades col·laboren de manera efectiva, prenen decisions col·lectives i comparteixen una visió comuna. En aquells territoris que estan desenvolupant aquesta capacitat, el **Model Integrat de Governança Regenera4MED** actua com a base essencial per construir les estructures de col·laboració necessàries. Com es mostra a la Figura 1, aquest model

constitueix el fonament sobre el qual s'habilita el Programa de Turisme Regeneratiu. Així mateix, l'**eina RTJ** s'integra al llarg del procés per avaluar l'avenç cap al turisme regeneratiu.

L'objectiu final del Programa de Turisme Regeneratiu **és proporcionar l'entorn necessari** que permeti a les comunitats locals crear el programa de turisme regeneratiu propi, incloent-hi la creació d'experiències específiques de turisme regeneratiu.

Figura 1: Marc de Turisme Regeneratiu: Interaccions entre el Model Integrat de Governança i el Programa de Turisme Regeneratiu. El Programa de Turisme Regeneratiu és la segona etapa del procés cap a l'establiment d'un model de turisme regeneratiu. Un cop consolidada una estructura de governança sòlida, la comunitat pot continuar treballant al Programa de Turisme Regeneratiu.

Font: E-laboració pròpia

Propòsit i paper estratègic

El Programa de Turisme Regeneratiu comença amb una pregunta fonamental: **com pot sorgir el turisme regeneratiu des de dins del territori, en lloc de ser imposat des de fora?** En resposta, el programa està dissenyat com un viatge d'aprenentatge pràctic que dona suport a cada territori:

1. Reformula la seva paradigma turístic perquè aquest ofereixi una millor contribució a la salut i vitalitat del lloc ;
2. Cultiva una nova cultura de lideratge i col·laboració entre els actors locals;

- 3. Experiències viables i basades a el lloc;
- 4. Consolida projectes reals que són estratègics i estan preparats per tenir un impacte durador ;
- 5. Comunica la seva paper en un moviment més ampli per a la sostenibilitat a el Mediterrani ; i
- 6. Avalua el impacte no únicament com resultats sinó com un procés a constant evolució .

En definitiva, el Programa de Turisme Regeneratiu se centra a empoderar les persones i transformar les mentalitats per aconseguir una regeneració social i ecològica tangible. Això es fa treballant en equip a nivell local i fomentant un llenguatge compartit de regeneració als territoris mediterranis. A través d'això, el Programa consolida una via per activar el turisme regeneratiu des del lloc, construint així les condicions fonamentals per a la resiliència i la vitalitat territorial a llarg termini.

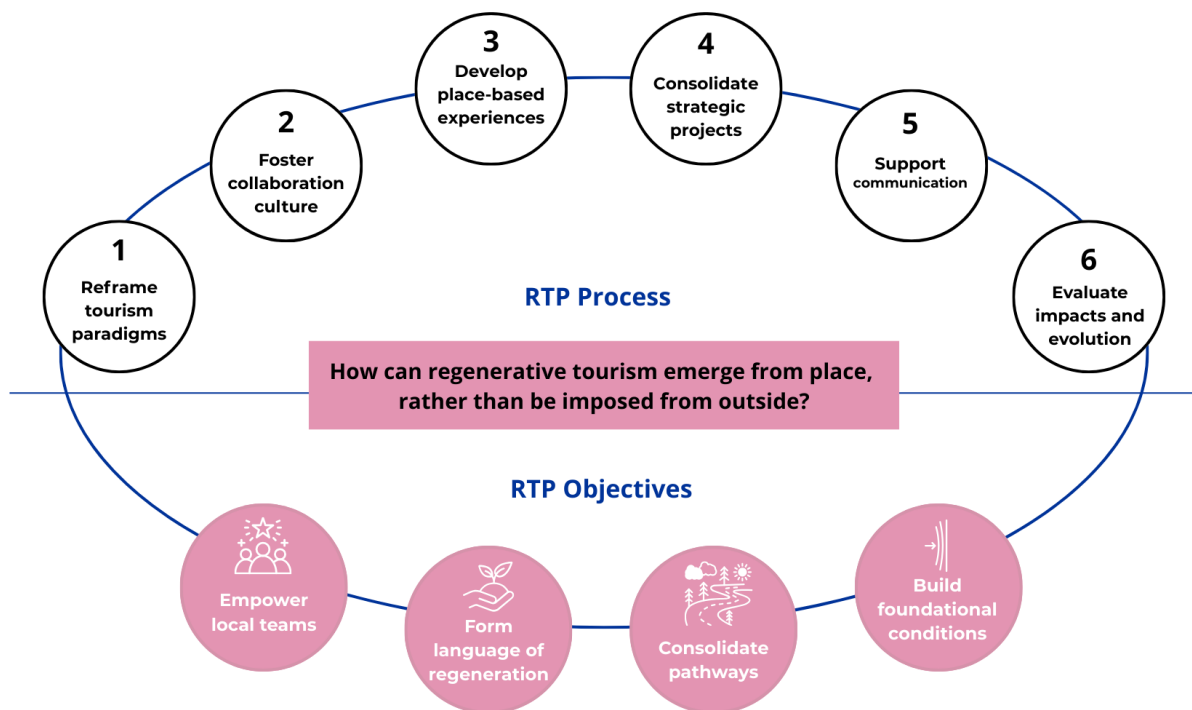

Figura 2: Descripció general del programa de turisme regeneratiu

Font: Elaboració pròpia

Públic objectiu

Aquesta guia està dissenyada per a facilitadors, equips tècnics, promotors locals, agents a la governança i mentors involucrats en la implementació del Programa de Turisme Regeneratiu a nivell

territorial. Proporciona una ruta pràctica completa, amb un marc flexible que es pot adaptar a les necessitats úniques de cada lloc.

Metodologia

El Programa de Turisme Regeneratiu està compost per sis etapes interdependents:

1. Fase 1 – Desenvolupament de capacitats: a través de seminaris web i una sessió presencial, es fomenta un sentiment compartit de consciència i comprensió sobre la regeneració.
7. Fase 2 - Cocreació d'experiències: els actors locals participen a laboratoris participatius per generar propostes turístiques alineades amb l'essència del lloc.
8. Fase 3 – Recursos per a les experiències: les propostes es refinen mitjançant mentories específiques. Aquest suport ajuda els equips a desenvolupar estructures operatives sòlides, garantint que siguin viables i coherents amb els valors regeneratius.
9. Fase 4 – Narrativa de les experiències: es treballa amb les parts interessades per articular i comunicar la història que hi ha darrere del viatge regeneratiu i les experiències creades.
10. Validació amb l'eina RTJ: avaluació mitjançant un procés sistèmic i autoreflexiu utilitzant l'eina *Regenerative Tourism Journey: Self-assessment* (RTJ). Aquest procés sistematitza els aprenentatges locals i sintetitza els punts clau, tensions i avenços.
11. Revisió per parells i visites entre territoris: la fase final facilita l'aprenentatge interterritorial a través de visites recíproques d'actors locals i sessions de reflexió

Cada etapa inclou: objectius, metodologia, activitats individuals, resultats esperats, perfils de facilitació i recursos.

Lliurables i resultats esperats

Al llarg de la implementació del Programa, s'esperen diferents resultats i recursos amb l'ajut de les parts interessades:

1. Fase 1 – Creació i capacitatció : Informe sobre les activitats de desenvolupament de capacitats a els projectes pilot .
2. Fase 2 - Co- ideació d'experiències : Conjunt de propostes d'experiències de turisme regeneratiu (notes conceptuals).
3. Fase 3 - Recursos per a la creació d' experiències : Conjunt de recursos per a les experiències de turisme regeneratiu (propostes de valor).
4. Fase 4 - Relat de les experiències : Informe narratiu (paquet promocional complet: narratives , materials digitals/tradicionals , pla de mitjans/influencers, informes de campanya , mecanismes de retroalimentació).

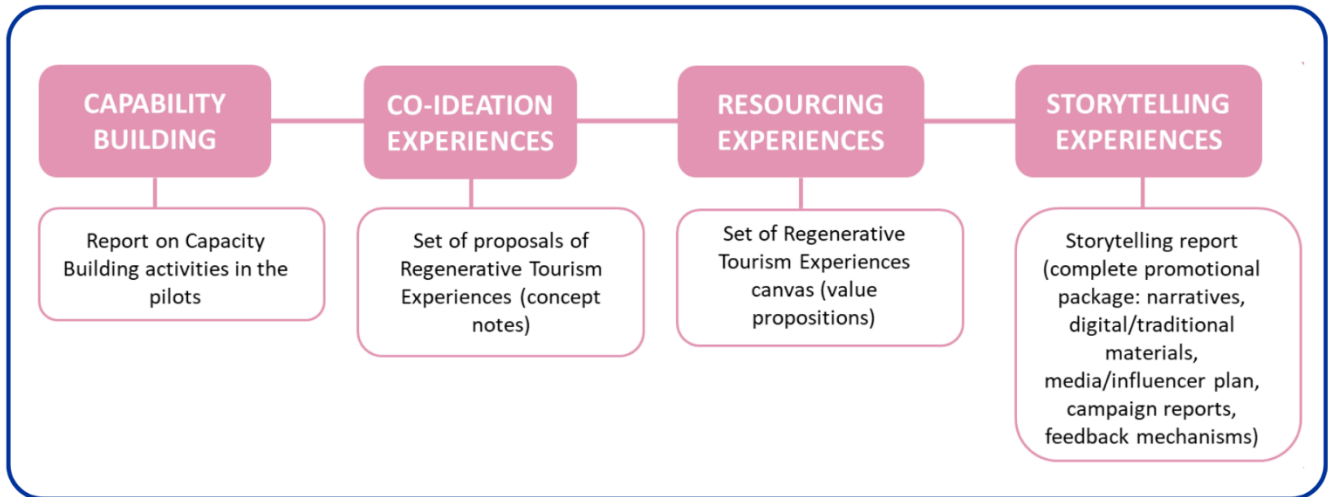

Figura 3: Lliurables i resultats esperats

Font: Elaboració pròpia

PROGRAMA DE TURISME REGENERATIU

FASE 1: CREACIÓ I CAPACITACIÓ

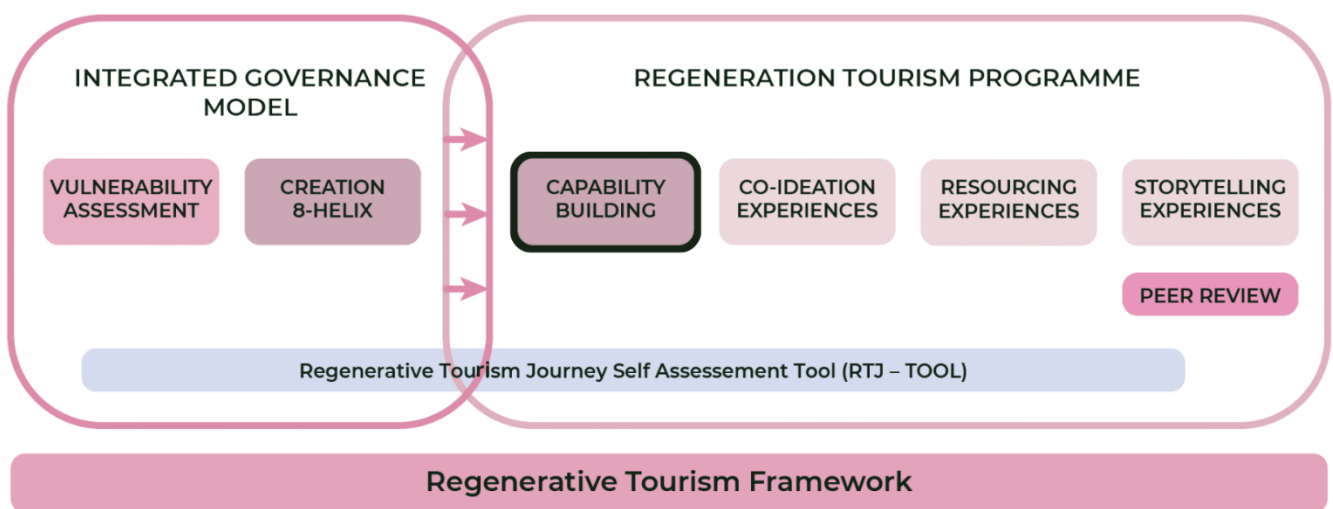

Figura 4: Fase 1. Desenvolupament de capacitats. El desenvolupament de capacitats és la primera fase del Programa de Turisme Regeneratiu

Font: El-laboració pròpia

La Fase 1 és clau per garantir que totes les parts interessades del territori compreguin què és el Turisme Regeneratiu. L'objectiu general és despertar i activar les capacitats regeneratives necessàries per gestionar la transformació del turisme des d'un enfocament basat al lloc. Es busca fomentar la connexió amb el territori i amb la comunitat, desenvolupant també les capacitats internes i externes necessàries per a una acció més gran.

- Sèrie de seminaris web internacionals: quatre seminaris web internacionals, integrats al programa de governança participativa.
- Sessions presencials: un programa de formació pràctica i presencial, centrat en la implementació de projectes de turisme regeneratiu.
- Enquesta amb l'eina RTJ: avaluació mitjançant l'eina d'autoavaluació de l'impacte regeneratiu.

Resultats

El resultat específic daquesta etapa és un *informe sobre el desenvolupament de capacitats* que documenta totes les activitats de formació i els projectes pilot.

Els apartaments següents expliquen cada fase amb més detall.

Sèrie de seminaris web internacionals

Idealment, aquesta fase es fa de manera simultània a la creació de l'estructura de governança. A destinacions (territoris) on ja existeix una estructura de govern eficaç, pot constituir simplement la primera fase del desenvolupament de capacitats. L'estructura és la següent:

Seminari web sobre regeneració	Canvi regeneratiu
1. Introducció als enfocaments regeneratius aplicats al turisme	El turisme ja no s'entén com una activitat extractiva, sinó una relació coevolutiva amb el lloc. La regeneració comença amb la percepció.
2. Custodiar el territori	Aquest seminari web explora com contribuir a la custòdia del territori des del turisme.
3. Creació de valor a tots els sectors socials	El turisme regeneratiu crea valor sistèmic en els àmbits ecològic, cultural, espiritual i econòmic, i activa tots els sectors de la societat.
4. Enfocaments regeneratius de la governança i el lideratge	El lideratge ha de ser dinàmic, imbricat i alineat amb els propòsits.

Taula 1: Sèrie de seminaris web internacionals

Font: El·laboració pròpia

Cada seminari web segueix responent al que està succeint en el procés de govern, oferint una profunda regeneració i reconeixement de patrocinadors per ajudar els grups locals. Els seminaris web estan disponibles al [canal de YouTube de Regenera4MED](#). Els van fer Anna Pollock i Loretta Bellatto, expertes en turisme regeneratiu. Alternativament, els implementadors del Programa poden optar per crear les versions següents dels seminaris web basats en la informació que es presenta a continuació.

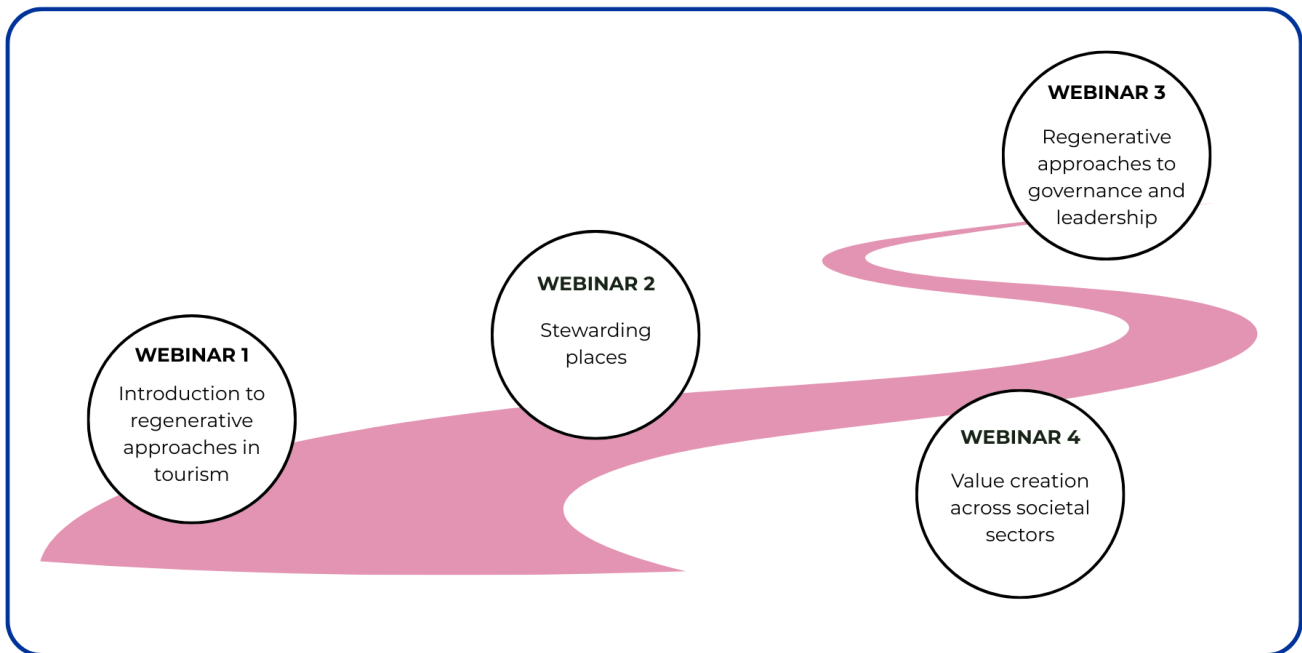

Figura 5: Sèrie de seminaris web al camí cap a la creació de capacitats

Font: El·laboració pròpia

Seminari web 1: Introducció als enfocaments regeneratius aplicats al turisme

Aquesta sessió introdueix el paradigma regeneratiu i explica com aplicar-ho al turisme. Mostra com el turisme pot contribuir a la salut i vitalitat dels llocs i les comunitats, alineant-se amb els principis de funcionament de la natura. En lloc de concebre el turisme com a màquina industrial que genera beneficis, els enfocaments regeneratius consideren que pot promoure la sanació, les connexions amb el lloc, les relacions d'alta qualitat amb els amfitrions, les comunitats i el territori, aportant un benefici socioecològic.

Seminari web 2: Custodiar el lloc

Aquesta sessió ajuda els participants a reconèixer que les visions regeneratives han de sorgir del caràcter únic del lloc, no de solucions o visions externes. Aquesta sessió prepara els participants per definir un propòsit compartit i estratègies regeneratives en línia amb les necessitats comunitàries.

Seminari web 3: Creació de valor a tots els sectors socials

Aquesta sessió explica com funciona el turisme com a sistema viu. El turisme s'ha de reorientar fonamentalment per activar el valor sistèmic en les dimensions socials, ecològiques, culturals, espirituals i econòmiques. Els participants aprenen a dissenyar intervencions estratègiques que regeneren la consciència viva de la comunitat, respectant la profunda interdependència de tots els sectors.

Seminari web 4: Enfocaments regeneratius en la governança i el lideratge

Aquesta sessió emmarquen la governança i el lideratge des d'una perspectiva regenerativa. En lloc d'una estructura fixa, la governança es considera una pràctica de gestió compartida. Aquest seminari proporciona als participants eines per dissenyar mecanismes de governança flexibles que promouen la regeneració, evolució i desenvolupament de capacitats.

Participants

El públic d'aquests seminaris web són el denominat grup de llevat crítica, definits com un grup divers de persones motivades per fer que el seu territori sigui regeneratiu. També inclou l'equip tècnic que garanteix l'èxit del projecte i altres actors clau responsables de la implementació del projecte al territori .

Facilitació

No cal una facilitació. Els seminaris web es poden veure per separat. No obstant això, es recomana visualitzar-los de forma conjunta per poder comentar les impressions i sentiments.

Flux de les sessions

Cada sessió s'espaiarà una setmana, idealment, per assegurar que els participants: (a) en tinguin prou temps per reflexionar sobre allò après i (b) no perdin el ritme .

Formació presencial

Aquesta fase fonamenta les idees estratègiques desenvolupades: (a) a la fase de governança, i (b) a través dels canvis de paradigma introduïts als seminaris web. Consisteix en tallers pràctics presencials que introdueixen marcs regeneratius clau que guien localment el procés. La seva implementació: (1) aplicació de marcs regeneratius (triades, tètredes, espirals) als reptes locals; (2) alinea els participants

al voltant d'una agenda estratègica compartida i; (3) capacitat al grup central per activar la massa crítica més àmplia.

L'itinerari formatiu brinda una comprensió pràctica i compartida del turisme regeneratiu, capacitant els participants amb la perspectiva necessària per participar en una transformació basada al lloc. Contribueix al fet que l'equip local estigui preparat per crear prototips i coordinar els esforços d'implementació sobre el terreny. Els participants obtenen unes pràctiques per estructurar el seu treball, aprofundint en la capacitat de liderar amb claredat i propòsit.

Participants

Un grup focal que inclou: (a) Llevat crític (tal com s'ha definit anteriorment) i; (b) també pot incloure actors intersectorials per liderar la implementació. Els facilitadors ajuden a dinamitzar i guiar el grup focal.

Facilitació

Les sessions seran dirigides per professionals en disseny regeneratiu i pensament sistèmic, amb experiència en el desenvolupament de processos participatius i que puguin guiar la prototipació en etapes inicials. Els facilitadors que imparteixen aquest itinerari han de tenir: (a) experiència demostrada en disseny i facilitació regenerativa; (b) capacitat per facilitar la participació de múltiples parts interessades; (c) familiaritat amb els marcs de treball de Carol Sanford, Regenesis Group, Anna Pollock o similars, i (d) habilitats en transformació de conflictes i eines visuals/relacionals.

Flux de sessions

Els participants adquiriran nous coneixements que formen part del nucli de la **teoria del turisme regeneratiu**. Per exemple, aprendran sobre la importància de reorientar les prioritats per alinear-les amb una relació harmònica entre la naturalesa, les comunitats i els individus (davant d'un enfocament economicista esbiaixat). Les quatre sessions dedicades en aquesta etapa estan dissenyades per a una efectiva transferència de coneixements.

Descripció de les sessions

Per donar suport als facilitadors en aquest procés, es proporcionen exemples de títols, estructura i horaris adaptables.

Taller 1: De l'extracció a la regeneració

Objectiu: Donar suport als participants per ubicar el propi territori al llarg del continu regeneratiu i identificar dinàmiques extractives que ho estan transformant.

Resultats esperats: Una "història del lloc" ben desenvolupada, articulada a través de l'espiral regenerativa, que ofereixi una comprensió rica i estratificada de la identitat del lloc. Els participants també generaran una llista de patrons i valors atípics, dinàmiques, relacions i anomalies clau que configuren el sistema. A més a més, el procés proporcionarà una primera orientació per identificar possibles punts de palanca.

Teoria: Teoria de l'Espirall Regenerativa.

Durada: 3h

Estructura suggerida:

Temps	Títol de la sessió	Descripció / Activitats
0: 00- 0: 20 20 minuts	Benvinguda i registre d'entrada	Pregunta: "Què transformació vols?"
0:20-0:45 25 minuts	Enquadrament: El continu regeneratiu	Presentació i debat de la transició extractiu → sostenible → espiral regenerativa (basat en Bill Reed i Regenesis Group).
0:45-1:30 45 minuts	Exercicis de cartografia territorial.	Treball en grups petits: Cartografiar el territori al seu estat actual. Dimensions ecològiques, socials, culturals, econòmiques i de governança utilitzant mapes visuals i post-its .
1:30-2:15 45 minuts	Patrons de ruptura i potencial reneratiu	Els grups identifiquen els patrons extractius dominants i les zones amb potencial regeneratiu. Agrupar les troballes i sintetitzar -les en sessió plenària.
2:15-2:45 30 minuts	Reflexió: Què deu ser regenerat?	Centrant-se en l' escolta.
2:45-3:00 15 minuts	Tancament i connexió amb la següent sessió	Resum i introducció a la següent sessió.

Taula 2: Taller 1: De l'extracció a la regeneració

Font: El·laboració pròpia

Alternativa: Els facilitadors poden imaginar i dissenyar una sessió alternativa basada en el context general . L'objectiu és crear un espai perquè els participants reflexionin sobre el valor del territori, no (només) des d'una perspectiva de recursos, sinó des de valors fonamentals . S'hauria promoure la reflexió sobre com algunes activitats són més extractives que altres i què pot ser clau per abordar aquest problema, combinant teoria i reflexió col·lectiva .

Taller 2: El "jo" com instrument de transformació

Objectiu: Per activar l'agència individual i la col·lectiva a través del sistema de consciència imbricat i teoria de Carol Sanford. Hi ha més informació a l'Annex 3.

Resultats esperats: Reflexions sobre la tríada interior, l'agència personal i els compromisos, així com una percepció inicial de la coherència del grup i dels rols de lideratge emergents.

Teoria: Sistema de consciències imbricat, la Tríada com instrument de transformació.

Durada: 3h

Estructura suggerida:

Temps	Títol de la sessió	Descripció / Activitats
0: 00– 0: 20 20 minuts	Obertura	Pregunta: <i>"Em veig a mi mateix a l' espiral regenerativa?"</i>
0:20–0:45 25 minuts	Enquadrament	Presentació dels tres nivells inbricats: <i>auto – grup – ecosistema</i> i reflexió sobre la seva interdependència.
0:45–1:30 45 minuts	Immersió profunda	Immersió profunda a la Triada Introducció a: - Locus de control - Externs - Agència personal Reflexió i diàlegs en paral·lel que exploren aplicacions personals.
1:30–2:15 45 minuts	Pràctica d'alineació	Discussions en grups petits per identificar tensions o desajustos entre el desenvolupament interior i el sistema extern . Explora vies cap al lideratge regeneratiu .
2:15–2:45 30 minuts	Reflexió sobre el disseny de la pràctica.	<i>"Què qualitat regenerativa que vull cultivar en mi mateix per donar suport això procés?"</i>

Temps	Títol de la sessió	Descripció / Activitats
2:45–3:00 15 minuts	Tanca i previsualització	Resum i pont amb la sessió 3.

Taula 3: Taller 2: El "jo" com a instrument per a la transformació

Font: El-laboració pròpia

Alternativa: Els facilitadors poden imaginar i dissenyar una sessió alternativa basada en el context general. L'objectiu és crear un espai perquè els participants reflexionin sobre la consciència interior i com es relaciona amb la transformació col·lectiva i sistèmica. El format pot ser variable, segons les necessitats del grup. S'haurien fomentar converses que ajudin els participants a denotar elements d'alineació o tensió entre la seva postura interna i les realitats socials i ecològiques.

Taller 3 — Dissenyar des de zero

Objectiu: Per guiar els participants a comprendre i articular els seus projectes des d'un lloc d'origen (fonament) i amb una intenció transformadora (objectiu). Aquesta sessió àncora el disseny regeneratiu en el context únic del territori i convida a els participants a nomenar els aspectes més profunds.

Resultats esperats: Els participants han de produir un document fonamental per a la seva iniciativa. Aquest articula un objectiu de transformació clar i basat en el lloc, fonamentat en un profund anàlisi del context local. Cartografia, a més, el mapa més ampli de canvis sistèmics que el projecte cerca catalitzar.

Teoria: El Tètrada regeneratiu; Jo: terreny i objectius

Durada: 3 hores

Estructura Sugeriment:

Temps	Títol de la sessió	Descripció / Activitats
0:00–0:20 20 minuts	Benvinguda i enquadrament	Pregunta: "A quin canvi estructural he de servir aquesta iniciativa?" Introducció a la Tètrada (Grup Regènesi) : - Fonament: context sistèmic del lloc - Objectiu: potenciar l'evolució de la iniciativa.
0:20–1:00 40 minuts	Llegint el terreny	En grups: Reflexionar sobre dinàmiques, patrons, tensions i potencial del territori. Identifica les condicions de "fons"

Temps	Títol de la sessió	Descripció / Activitats
		utilitzant les idees de l'Espirall Regenerativa i la connexió personal amb el lloc.
1:00–1:45 45 minuts	Articulació d'objectius transformadors	Els equips defineixen un objectiu transformador com un canvi sistèmic. Explora què noves possibilitats que ofereix el projecte per fer-ho.
1:45–2:15 30 minuts	Comprovació de l'alineació	Els equips avaluen la coherència entre <i>Terreny</i> i <i>objectiu</i> : - L'objectiu emergeix realment del context ? - Activa el potencial latent?
2:15–2:45 30 minuts	Reflexió	<i>"Què està canviant en com ens veiem com a agents de regeneració?"</i> Opcional: Breu introducció als següents elements de la tètrada: <i>Direcció i instrument</i> .
2: 45-3 : 00 15 minuts	Tancament	Resum i pont amb la sessió 4: <i>De la direcció al disseny</i> .

Taula 4: Dissenyant des de zero

Font: El-laboració pròpia

Alternativa: Els facilitadors poden imaginar i dissenyar una sessió alternativa basada en el "Disseny des del lloc", ajudant els participants a percebre com les seves iniciatives emergents i contribuint al context vital al qual pertanyen. L'estructura pot ser senzilla i adaptativa, centrada en la reflexió i la connexió. Per exemple, es pot convidar els participants a anomenar què fa que el seu territori sigui únic i, a partir d'aquestes idees, animar-los a dialogar sobre la relació entre el terreny/la base (cosa que sembla més segur sobre el seu lloc) i l'objectiu (possibilitats de transformació).

Taller 4: Alinear l'acció amb el propòsit

Objecte: Articulació per complir els objectius i definir els instruments (forma, estructura, mètode) per a cada cas. Aquesta sessió integra el disseny i la governança.

Resultats esperats: Els equips elaboraran una estratègia de projecte unificada. Aquest document definirà clarament els objectius del projecte, la seva trajectòria evolutiva i una estructura operativa flexible, garantint que tots els elements treballin conjuntament.

Teoria: La Tètrada regenerativa II: Direcció i instrument

Durada: 3h

Estructura suggerida:

Temps	Títol de la sessió	Descripció / Activitats
0: 00- 0: 15 15 minuts	Benvinguda	Pregunta: "Què tipus d' acció o estructura permetre que el projecte prosperi?"
0:15-0:45 30 minuts	Direcció i Instrument	Introducció la part de la tètrada: - Adreça: el camí de desenvolupament i els patrons de flux que han de seguir la iniciativa. - Instrument: les estructures o pràctiques per tirar-ho endavant.
0:45-1:30 45 minuts	Laboratori de descobriment de direcció	Els participants exploren la iniciativa i identifiquen ritmes, associacions , cicles d'aprenentatge i patrocinadors regeneratius que recolzen l'emergència.
1:30-2:15 45 minuts	Disseny de l'instrument	Els equips dissenyen l' <i>instrument</i> : - Estructures de governança - Presa de decisions ritmes - Models operatius - Fluxos relacionals Expressat visual o narrativament per afavorir la coherència.
2:15-2:45 30 minuts	Integració: de l'espiral a la tètrada	Reflexió sobre el viatge complet de 4 sessions: - Com ha canviat la percepció?
2: 45-3 : 00 15 minuts	Tancament	Reflexions finals, establiment d' intencions. Preparació per a la següent fase del projecte.

Taula 5 Alineació de l'acció amb el propòsit

Font: El-laboració pròpia

Alternativa: Els facilitadors poden imaginar i dissenyar una sessió alternativa basada en "Alinear l'acció amb el propòsit". Haurien d'ajudar els participants a anomenar el camí pràctic que ha de seguir la seva iniciativa (direcció) i provar les estructures que la donaran suport (instrument). Poden fer preguntes com: "Aquest camí realment assoleix l'objectiu i emergeix del terreny?". Es pot tancar la sessió amb una breu síntesi: escriure una declaració de direcció, un instrument d'una pàgina i assenyalar com integren terreny-objectiu-direcció-instrument i preparar l'equip per a la creació i la tutoria. Els possibles resultats són una direcció de desenvolupament clara i un sentiment emergent de governança i d'estructura.

Implementació de la línia RTJ després de la fase 1

L'eina RTJ acompanya tot el procés. És una autoavaluació que ajuda a avaluar el procés regeneratiu, que s'aplica després de cada etapa. L'eina RTJ avalua com la formació i l'activació inicial han canviat

les percepcions, aprofundit la conscienciació i enfortit la capacitat col·lectiva per participar en accions regeneratives turisme. La fase 5 d'aquest document proporciona una visió clara de l'aplicació de l'eina RTJ.

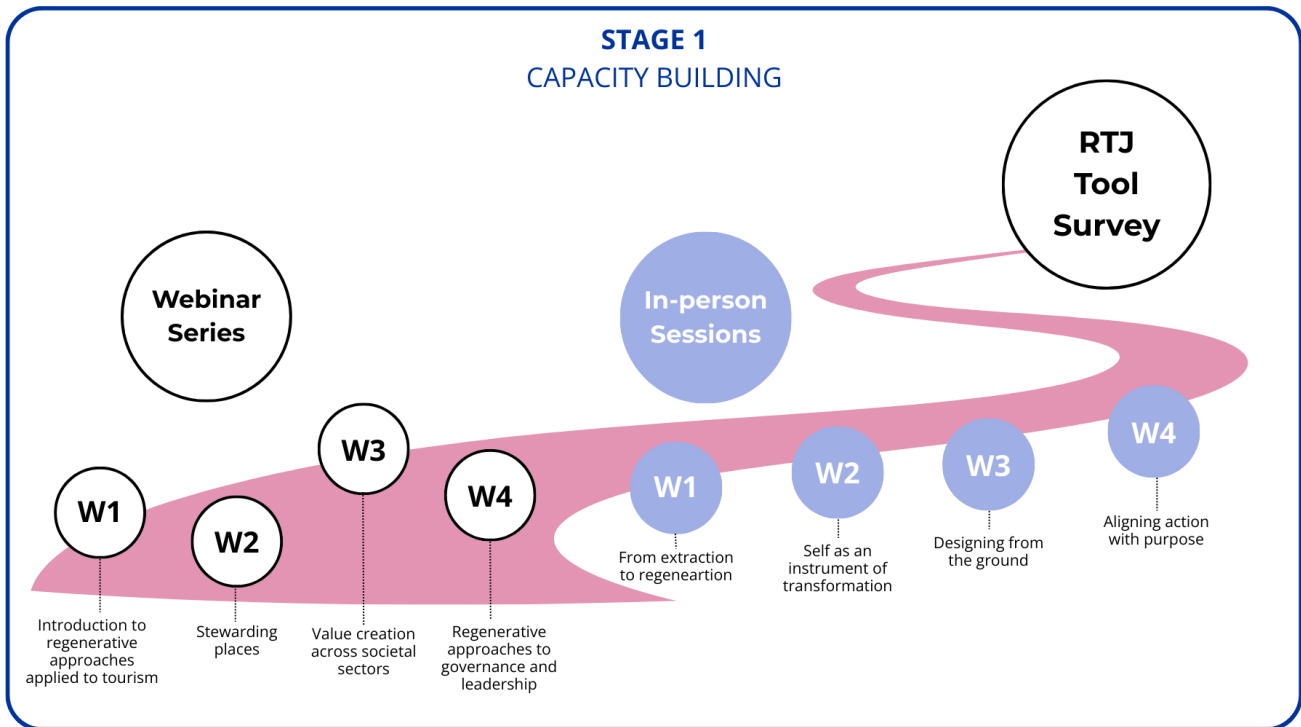

Figura 6: Resum de la Fase 1 (Desenvolupament de capacitats)

Font: Pròpia

Etapa 2 – Experiències de co-ideació

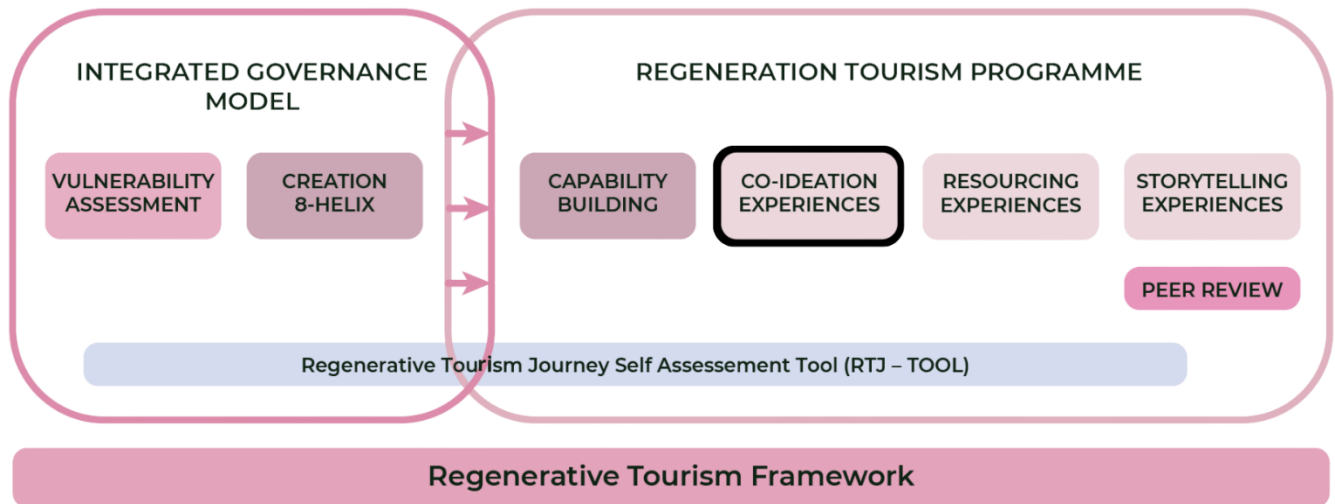

Figura 7: FASE 2. Co-ideació Experiències. La fase de coideació d'experiències és la segona fase del Programa de Turisme de Regeneratiu.

Font: El-laboració pròpia

Aquesta fase es concep com una continuació natural de l'Etapa 1. L'Etapa 1 garanteix que els participants entrin a la Fase 2 amb una mentalitat regenerativa compartida, donguin valor a la importància del lloc, compreguin la interacció entre l'agència personal i els sistemes imbricats i tinguin una estructura de lideratge.

A la Fase 2, es proposa compartir les línies estratègiques i la seva traducció en experiències concretes de turisme regeneratiu. En aquesta fase apareix un resultat clau: un **conjunt de propostes d'experiències de turisme regeneratiu**.

Participants

Els participants són els mateixos que al grup anterior (Fase 1). Inclou un grup de llevat crític, actors interessats a nivell local de les 8-Hèlix i altres actors amb competències clau.

Facilitació

Es recomana el recolzament de facilitadors, experts en disseny regeneratiu i sistemes vius pensament, participació, metodologies i creació inclusiva, amb els marcs de Carol Sanford, el Regenesis Group, Anna Pollock i Loretta Bellato. Els tallers han de ser transformadors mentre mantenen la complexitat, emergència i profunditat.

Flux de sessions

Tres tallers de co-creació (3 h cadascun).

Resultats Específics

Aquesta etapa conclou amb una única entrega: un conjunt de propostes d'experiències de turisme regeneratiu .

Taller 1: Escoltant el lloc

Objecte: Aquesta fase inicia la transició de la línia interna (Etapa 1) al sorgiment col·lectiu (Etapa 2), centrat en la percepció.

L'acció regenerativa promou una visió relacionada amb la percepció, en contrast amb els enfocaments de resolució de problemes que actuen de forma irreflexiva.

Temps estimat: 2-4 hores

Resultats esperats: Un mapa conceptual del sistema local que identifica els actors clau, conflictes, espais simbòlics i influències sistèmiques. Aquest mapa conceptual representa un primer conjunt d'idees de projecte basades en el sentiment i la intuïció local. Tot seguit, es connecten aquestes idees amb els objectius més amplis. L'objectiu final és fomentar un sentiment de propòsit més profund en compartir-lo amb la comunitat.

Teoria: Considereu cada lloc amb un sistema viu que cal entendre, no com un producte a dissenyar. Considereu els conflictes i els danys com punts de partida necessaris: no cal evitar-los! El vostre paper és identificar els blocs fonamentals que limiten la vitalitat d'un territori i expressar una proposta única a través del turisme regeneratiu.

Estructura suggerida:

Títol: Taller - Activació perceptiva i connexió amb el lloc

Títol de la secció	Descripció / Activitats
Activitat d'obertura	Els participants obren l'espai compartint un registre, símbol o connexió profunda amb el territori. Aquest ritual fa que el grup passi de la manera analítica a la sensació i la presència.
Cartografia del sistema viu	En grups petits, els participants co-creen un mapa col·lectiu del territori, identificant: (a) actors i iniciatives visibles; (b) llocs simbòlics i zones descuidades; c) tensions actives i fronteres invisibles; (d) disfuncionalitats: allò encallat, desconnectat o mantingut artificialment al seu lloc. Això esdevé un mapa de camp compartit, d'estructures, relacions i energies.

Escoltant el que vol emergir	Què ferides criden l'atenció? Quines són les potencialitats?
Agrupació en clusters	<p>Preguntes guia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Què és un punt que es pot transformar? • Què tensions subjauen ? • Què impedeix la plena expressió de la identitat i la vocació d'aquest territori? • Com podem contribuir a millorar alguna cosa que ha estat tradicionalment ignorada? • Quines són les virtuts daquest lloc?

Taula 6 Activació perceptiva i connexió amb el lloc

Font: El-laboració pròpia

Alternativa: Els facilitadors poden imaginar i dissenyar una sessió alternativa basada en l'objectiu "Escoltar el lloc". Resultats esperats: un mapa conceptual del sistema de vida, un primer conjunt d'idees d'experiència basades en la percepció, enllaços clars amb línies estratègiques, disfuncions prioritzades per abordar més endavant, un propòsit col·lectiu emergent i una llista d'actors clau per involucrar-los.

Taller 2: Donar forma al propòsit

Objectiu: Estructurar les idees que van sorgir del primer taller, sobre la base del disseny regeneratiu.

Estimació temperatures: 2-4 hores

Resultats esperats: 3-5 prototips regeneratius d'experiència articulats a través de la tètrega regenerativa; una base narrativa per guiar la narració a l'etapa 4; un mapa de contribució estratègica; línies d'acció.

Teoria: Aquest taller utilitza una lent de disseny regeneratiu de quatre parts — Lloc; Potencial basat en el lloc; Capacitats regeneratives; Vocació del lloc i coevolució — per ajudar a donar forma a cada proposta. La tètrega regenerativa ajuda a revelar el potencial més profund d'un lloc. Els participants estan convidats a inspirar-se en les històries, patrocinadors i energies d'altres persones i del territori.

Estructura suggerida:

Títol: Taller de disseny regeneratiu

Títol de la secció	Descripció / Activitats
Reassentament de les idees	Els participants revisen les idees generades al Taller 1 per percebre qui té el potencial d'expressar la proposta del lloc i qui està alineat amb les capacitats actuals de la comunitat.
Disseny a través de la Tètrada regenerativa	Els participants comencen a articular les seves propostes de turisme regeneratiu a través de quatre lents: (a) quin potencial latent d'aquest lloc s'està activant mitjançant aquesta experiència?; (b) quines capacitats regeneratives es pretenen desenvolupar (en amfitrions, visitants, institucions)?; (c) com reflecteix la vocació d'aquest lloc —el seu paper únic a la bioregió?; d) quines formes de mutualisme cultiva —entre persones, sectors, espècies? Els dissenys es visualitzen creativament mitjançant mapes de viatge o narratives experiencials.
Articulació de la narrativa	Cada grup esbossa la història principal de l'experiència: una narrativa concisa però profunda que expressa per què, per a qui i amb què impacte.
Contribució estratègica de la correlació	Finalment, us proposem tornar a connectar-nos a les línies estratègiques del pla d'acció i al mapa del sistema del territori (Taller 1): Quines relacions activa aquesta experiència? Quines tensions podria ajudar a dissoldre? Quines noves dinàmiques podrien iniciar-se? Preguntes guia Què aporta aquesta experiència al territori? Quines qualitats, habilitats o relacions fomenta? Què s'hi expressa? Qui se'n beneficia, qui creix i com sabem que és mutu? Com es representa un futur pròsper a través de la proposta? Quins conflictes s'hi aborden i quins no?

Taula 7: Disseny de propostes regeneratius

Font: El·laboració pròpia

Alternativa: Els facilitadors poden imaginar i dissenyar una sessió alternativa basada en l'objectiu "Donar forma al propòsit". Es poden donar forma a 3-5 prototips d'experiències regeneratives amb quatre lents simples: potencial d'origen local, capacitats regeneratives, vocació del lloc i mutualisme en coevolució. S'encoratja a la narració d'històries per desenvolupar i comunicar aquestes experiències.

Resultats esperats: de 3 a 5 prototips, una base narrativa per a cada cas, un mapa de contribucions estratègiques i un procés més clar i comú el disseny de les experiències.

Implementació de l'eina RTJ després de la fase 2

Al final d'aquesta etapa, l'eina RTJ s'aplica de nou per avaluar com la formació i l'activació inicial han canviat les percepcions, aprofundit la conscienciació i enfortit la capacitat col·lectiva per participar en accions regeneratives de turisme.

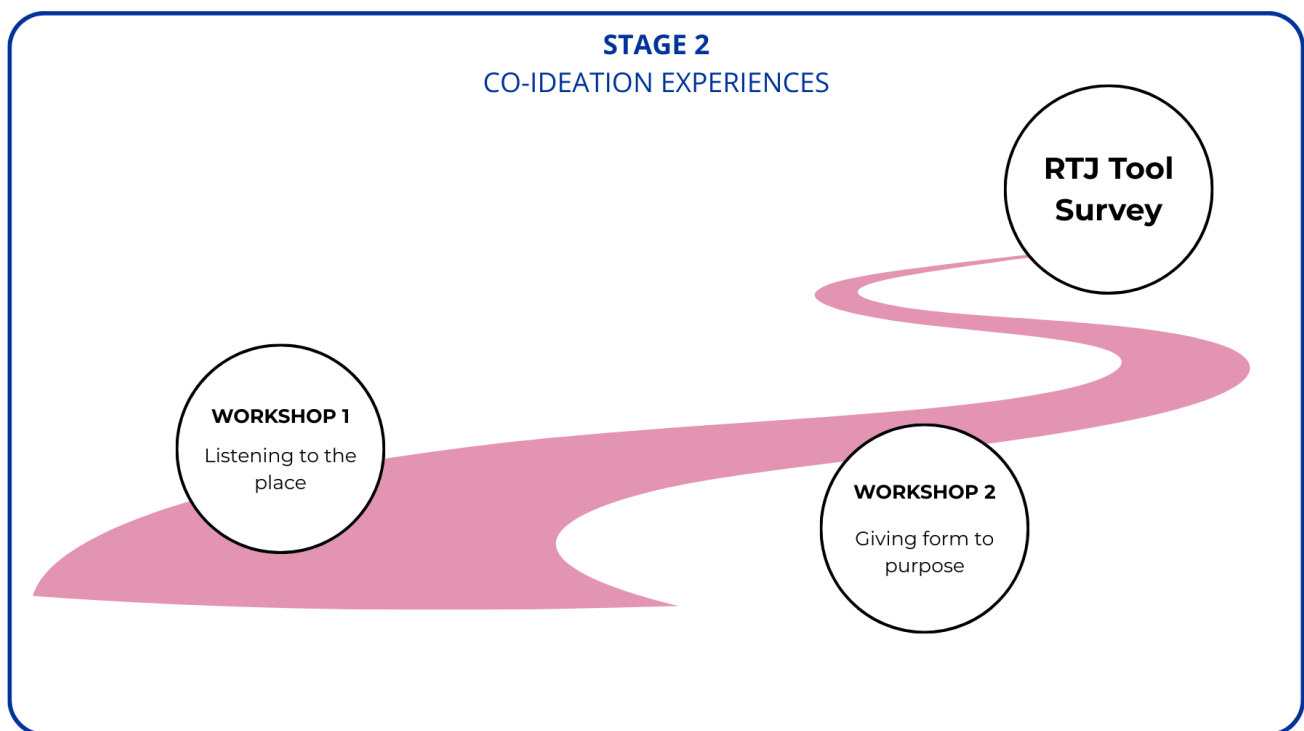

Figura 8: ETAPA 2. Resum de l'etapa 2 (coideació d'experiències).

Font: El·laboració pròpia

Etapa 3 : Recursos per crear experiències

De la visió alineada als prototips vius

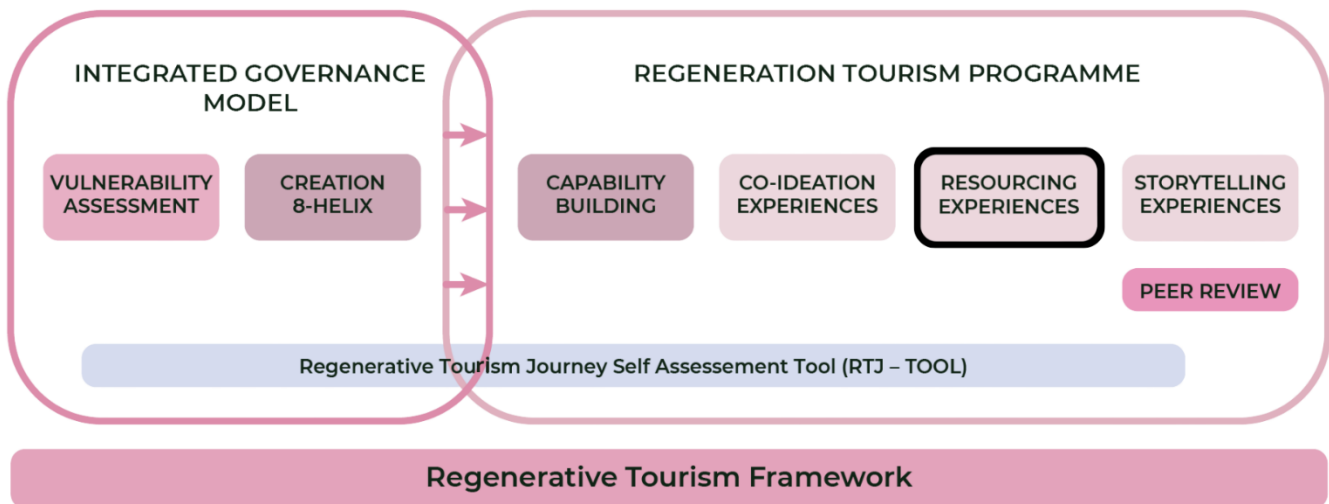

Figura 9: FASE 3. Recursos per a la creació d'experiències. És la tercera etapa del Programa de Turisme Regeneratiu.

Font: Elaboració pròpia

Un cop codissenyades les primeres propostes de turisme regeneratiu a través dels tallers de cocreació de la Fase 2, la Fase 3 inicia la recerca de recursos estratègics. És un moment clau al Programa de Turisme Regeneratiu: un espai per consolidar i madurar cada iniciativa, a l'hora de garantir el desenvolupament de capacitacions, de manera que els projectes avancin més en la vida útil de Regenera4MED.

Inspirada pels marcs del Regenesis Group i Carol Sanford, aquesta fase és un procés de suport a la regeneració. En comptes de proporcionar solucions externes, se centra a activar el lideratge intern de l'equip del projecte, la capacitat de pensar sistèmicament i el coneixement local. Al final d'aquesta etapa, cada proposta hi haurà evolucionat a un prototip viable i regeneratiu, ideal per a la implementació i capacitat de creació independent. Més important encara, les persones que lideren les iniciatives hi haurà desenvolupat la capacitat de continuar aprenent, adaptant i regenerant.

Participants

Els participants en aquesta etapa són els promotors de les 3 a 5 propostes de turisme regeneratiu desenvolupades a l'etapa 2. Aquests equips haurien d'incloure: (a) Membres del Llevat Crític; (b) Actors locals directament implicats en la implementació; (c) Nous actors la presència dels quals

respon a la funció evolutiva de la iniciativa (aquells que, a causa del procés en si, s'han sentit involucrats en el procés).

Aquests equips estan convidats a convertir-se en cèl·lules autoorganitzades de lideratge regeneratiu, capaces de coordinar-se, adaptar-se i evolucionar molt més enllà del marc del Programa de Turisme Regeneratiu.

Facilitació

En aquesta etapa, els facilitadors s'equipen de recursos". Aquesta persona o persones ajuden a destacar el potencial del pilot.

Idealment, cada territori compta amb un equip multidisciplinari de persones dedicades a la gestió de recursos regeneratius (facilitadors), que ajuden a fer aflorar tensions, potencial i alineació des de dins. És recomanable que aquests equips incloguin:

- Una guia narrativa i identitat
- Un pensador de l'economia social i la viabilitat
- Un facilitador de governança i participació
- Una estratègia de serveis/operacions turístiques
- Una guia RTJ per a la detecció i l'avaluació d'impactes

Flux de sessions

Aquesta etapa farà es desenvoluparà en quatre fases interconnectades. La durada de les fases és variable. Tingueu en compte que la durada indicada és una estimació. Els facilitadors poden optar per completar totes les fases en un taller d'1 o 2 dies .

Resultats específics

Un resultat esperat és un lliurable que contingui un conjunt d'experiències de turisme regeneratiu, amb explicacions sobre la destinació, productes/activitats, impactes, recursos, actors, objectius, canals, ingressos, costos...

Taller 1: Reconnexió amb la proposta i el diagnòstic inicial

Objectiu: L'objectiu és ancorar les iniciatives a les sinergies del grup i les especificitats del lloc.

Resultats esperats: Un pla senzill i pas a pas que detalla com portar un projecte voluntari de la idea a l'acció. S'hi defineix què es necessita (persones, habilitats, aliances, diners, eines i aprenentatge) i s'alinea la iniciativa amb la vocació del lloc, les capacitats a desenvolupar, els socis clau i els següents fites.

Teoria: no s'introdueix cap teoria nova.

Durada: 1-2 hores

Estructura recomanada: Cada equip començarà revisant la seva proposta. Seran guiats en aquest procés per assegurar que els seus plans consideren les necessitats específiques del lloc i els resultats obtinguts en la seva avaluació de la Fase 2. A partir d'aquí, s'elaborarà un pla d'acompanyament, centrat tant en els aspectes tècnics com en l'enfortiment i el creixement de l'equip.

Taller 2: Cicles de desenvolupament regeneratiu

Objectiu: Proporcionar a cada equip l'ajuda específica que necessita per portar les seves idees a l'acció. Perfeccionaran el seu projecte perquè tingui un impacte realment positiu, estigui ben organitzat, expliqui una història autèntica i tingui una base financera sòlida, connectant-se amb la comunitat local.

Resultats esperats: recursos actualitzats.

Teoria: no s'introdueix cap teoria nova.

Durada: 2-5 hores

Estructura suggerida: Cada equip participarà en sessions de recursos personalitzats. No es tracta d'un conjunt de tallers predefinitos, sinó d'espais dinàmics i adaptatius que acompanyen l'evolució de l'equip en dimensions clau: (a) clarificar la funció regenerativa del territori; (b) mapejar i testejar els fluxos de valor sistèmic (procés); (c) realinear la governança, els rols i l'estructura amb l'essència del projecte; (d) fer evolucionar la narrativa del projecte per reflectir-ne el propòsit genuí; (e) explorar models econòmics viables i arrelats a la identitat del lloc. Les sessions es recolzen en marcs de treball, plantilles i exemples, però sempre es fan servir de forma generativa, no prescriptiva. L'objectiu no és omplir caselles, sinó construir l'arquitectura interna de la iniciativa.

Taller 3: Desenvolupament de capacitats internes i activació del lideratge

Objectiu: L'objectiu d'aquesta fase és cultivar l'autonomia: es busca generar empoderament, no crear dependència dels mentors.

Resultats esperats: Que cada equip elaboreu de forma autònoma un pla detallat d'autonomia emergent, on es defineixin els rols i capacitats, es prioritzin les necessitats de desenvolupament, s'estableixin pràctiques de lideratge distribuït i identifiqueu l'ecosistema de suport concret requerit. Tot això orientat a definir metes clares per gestionar el projecte de manera independent.

Teoria: no s'introdueix cap teoria nova.

Durada: 1-2 hores

Estructura suggerida: Cada equip reflexionarà sobre: (a) què rols i capacitats estan sorgint; (b) què aspectes encara és necessari desenvolupar; (c) com distribuir el lideratge sense diluir-ho; (d) què tipus d'ecosistema de suport es requereix per sostenir la iniciativa. Els equips mapejaran la seva pròpia evolució i identificaran què els permetrà dur a terme el projecte de forma independent en els propers anys.

Taller 4: Alineació col·lectiva i preparació per a la creació de prototips

Objecte: reunir tots els equips per consolidar aprenentatges, validar avenços, visibilitzar sinergies i completar cada proposta en un paquet integral llest per a la seva implementació, tot alineat amb un campament mediterrani compartit de pràctiques regeneratives.

Resultats esperats: un projecte; una orientació sobre l'impacte regeneratiu (eina RTJ + territori i indicadors); materials de comunicació bàsics per a la narració d'històries i la revisió per parells; una feina col·laborativa amb compromisos compartits.

Teoria: no s'introdueix cap teoria nova.

Durada: 2-3 hores

Estructura suggerida: A la fase final, tots els equips promotors es reuniran en una sessió compartida — ja sigui presencial o en línia — per intercanviar aprenentatges, validar els avenços dels altres i identificar sinergies. Aquesta trobada constitueix, alhora, un tancament col·lectiu i una obertura: un pas cap al camp compartit de la pràctica regenerativa que es catalitzarà a tota la Mediterrània. Cada proposta es tancarà com: (a) un dossier de projecte que inclogui la narrativa, la lògica operativa, el pressupost, el calendari, la governança i les col·laboracions clau; (b) una orientació a l'impacte regeneratiu, basada en l'eina RTJ i en indicadors específics del territori; c) materials comunicatius per donar suport a la visibilitat i l'alineació a la fase 4 (Narrativa) i la fase 5 (Revisió per parells).

Implementació de l'Eina RTJ després de la fase 3

Al final d'aquesta etapa, l'eina RTJ s'aplicarà novament per avaluar com la formació i l'activació inicial han transformat les percepcions, aprofundit la conscienciació i enfortit la capacitat col·lectiva per participar en accions de turisme regeneratiu.

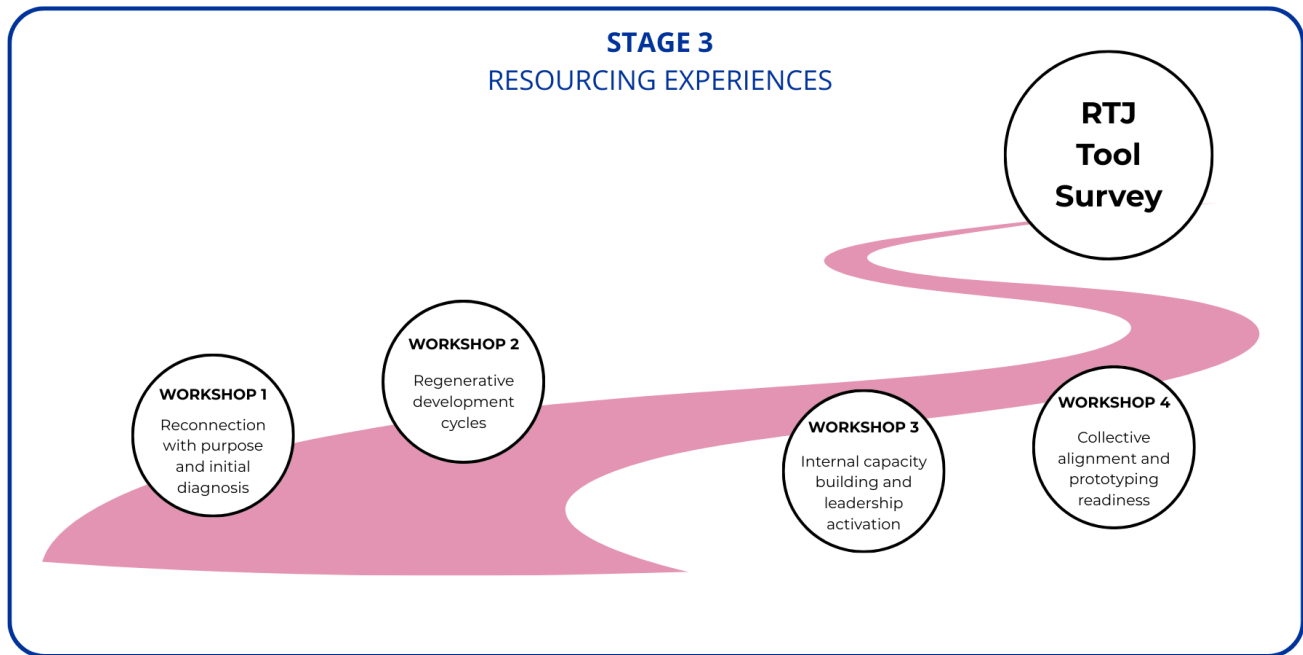

Figura 10: Resum de la Fase 3 (Recursos per a la creació d'experiències)

Font: Elaboració pròpia

Etapa 4 – Relat de les experiències

De l'essència interior a la ressonància exterior

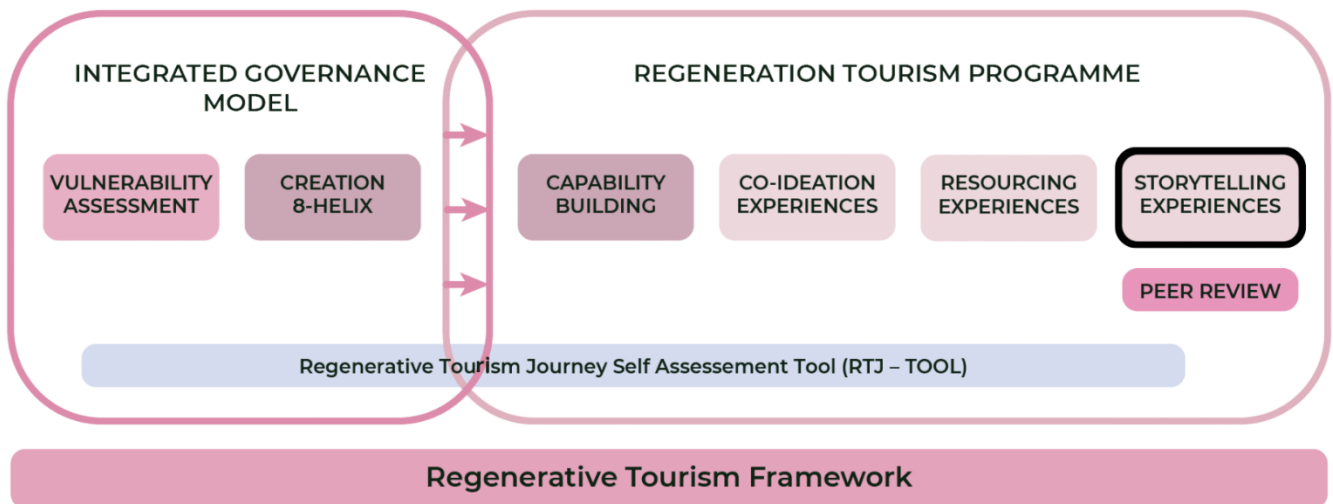

Figura 11: FASE 4. Relat de les experiències. La quarta etapa del Programa de Turisme Regeneratiu.

Font: Elaboració pròpia

L'etapa 4 és aquella en què el treball de cada comunitat es comparteix. Després d'haver construït una base sòlida en governança, capacitats, idees i recursos (etapes 0 a 3), arriba el moment que cada municipi aprèn a compartir la seva història única amb el món.

L'objectiu no és crear una campanya de màrqueting, sinó comunicar amb autenticitat. Es tracta de participar en un moviment més ampli de compromís públic cap a una nova manera de fer turisme.

La Fase 4 actua com a pont i catalitzador entre la consolidació de les iniciatives locals aconseguida a la Fase 3 i la preparació per a una prova d'èxit a llarg termini. Dota cada iniciativa de la capacitat per comunicar el seu propòsit i la seva lògica regenerativa, cosa que alhora genera credibilitat davant les comunitats locals i atrau suports des del conjunt de la regió Euromediterrània.

En definitiva, aquest procés modela una nova forma de lideratge basada en històries autèntiques.

Objectius

Ajudar cada projecte a comunicar la seva història de manera clara i atractiva, utilitzant textos i elements visuals autèntics que reflecteixin el valor genuí del territori. Aquest treball cerca construir vincles sòlids amb audiències locals i internacionals, i també capacitar els equips locals perquè, amb confiança, puguin compartir la seva pròpia història a llarg termini. L'objectiu final és consolidar cada projecte com un referent de turisme regeneratiu a la regió: un model profundament arrelat a la comunitat i al territori.

D'acord amb l'enfocament metodològic, la narrativa regenerativa es revela i no s'inventa. A través d'un procés d'escolta profunda, diàlegs moderats i reflexió col·lectiva, es desenvolupa una narrativa que es pot convertir en una eina poderosa, capaç de generar noves oportunitats per comprendre, col·laborar i crear impacte.

Resultats Específics

Aquesta fase inclou un lliurable anomenat **"Informe de Relat d'experiències"** (definit com un "paquet complet de campanya de storytelling"). Aquest document compila, en un únic producte final:

- Narratives convincents de les experiències
- Materials de màrqueting digital i tradicional
- Plans d'interacció amb mitjans de comunicació i influencers
- Informes de campanya
- Mecanismes de retroalimentació

Redactat en anglès, amb un format clar i de fàcil lectura. Aquest serà un lliurable oficial, vinculat explícitament a la fase de relat d'experiències del WP2.

Participants

Els participants inclouen l'equip nuclear que ha desenvolupat les experiències, així com — quan sigui pertinent — actors locals i aliats institucionals, professionals de la narrativa i la comunicació, xarxes de turisme regeneratiu i plataformes de mitjans.

Facilitació

La persona facilitadora comprendrà el procés general en què han estat treballant els equips locals. A més, comptarà amb un bon coneixement en comunicació i difusió.

Flux de les sessions

Aquesta etapa inclou 4 tallers que es poden adaptar segons el context local i els participants.

Resultats concrets

Com a lliurable principal d'aquesta etapa, s'elaborarà un paquet complet de campanya promocional per a cada experiència de turisme regeneratiu. Aquest document, redactat en anglès amb format accessible, contindrà narratives convincents, materials de màrqueting digital i tradicional, plans d'interacció amb mitjans i influencers, informes de campanya i mecanismes de retroalimentació.

Adicionalment, podrà incloure:

- Una narrativa regenerativa completa (versions llarga i curta)
- Un marc de missatgeria adaptat per a diàlegs institucionals i amb finançadors
- Un full informatiu concís
- Un fullet digital (PDF)
- Entre 5 i 10 fotografies d'alta qualitat
- (Opcional) Un vídeo curt

Taller 1: Laboratori de Creació Narrativa

Objectiu: Revelar i co-crear el nucli de la narrativa regenerativa de cada experiència.

Resultats esperats: Narrativa completa (400–600 paraules), versió curta, marc de missatges clau i vocabulari compartit per comunicar amb les parts interessades.

Teoria: no s'hi introdueix cap teoria nova.

Durada: 1-3 hores

Estructura suggerida:

- Facilitació narrativa
- Articulació de les 3 capes: essència, context, invitació

Taller 2: Producció de materials de comunicació

Objecte: Traduir la narració a materials/components de comunicació coherents.

Resultats esperats: materials de comunicació.

Teoria: no s'hi introdueix cap teoria nova.

Durada: 1-2 hores

Estructura Suggestida: Redactar formats breus per a llocs web, xarxes socials i premsa, produir conjunts fotogràfics (5–10 imatges per experiència), crear, de manera opcional, un vídeo breu (1–2 minuts), dissenyar un paquet d'identitat visual amb un format digital complet.

És important mantenir la mentalitat del turisme regeneratiu: evitar eslògans i estratègies de persuasió, i ser completament autèntics, fent servir un simbolisme arrelat i respectuós amb el lloc. La comunicació s'ha d'adaptar a públics diferents (local, institucional, turístic, mitjans de comunicació).

Taller 3: Validació i alineació territorial

Objectiu: Garantir que els materials de comunicació siguin autèntics, que connectin genuïnament amb les persones i que es desenvolupin de manera col·laborativa amb l'equip local.

Resultats esperats: Dossier de comunicació, llest per a la difusió i ús institucional.

Teoria: no s'hi introdueix cap teoria nova.

Durada: 1-2 hores

Estructura suggerida: Es durà a terme una sessió de validació amb l'equip local i les parts interessades del territori per contrastar la proposta de valor, la història, els elements visuals i aspectes de viabilitat (logística, estacionalitat, transport, capacitat, inclusió). Durant la sessió, es recolliran impressions mitjançant discussió facilitada i preguntes ràpides de sondeig.

A partir de la retroalimentació qualitativa obtinguda, es refinarà la proposta: precisant la promesa principal, enfortint els missatges clau, ajustant itineraris i preus, millorant l'accessibilitat i les mesures de seguretat ambiental actualitzant imatges i textos.

El resultat serà un paquet "v1.0" complet, llest per a la promoció i el llançament del pilot.

Taller 4: Difusió i posicionament estratègic

Objectiu: Posicionar les experiències com a referents en la regeneració.

Resultats esperats: Presència pública estratègica de cada experiència, inici de converses amb suports potencials, xarxes i finançadors.

Teoria: no s'introdueix cap nova teoria

Durada: 1-2 hores

Estructura suggerida: Publicar l'experiència en plataformes de projectes i a través de xarxes locals/regionals per generar una tracció inicial. Realitzar una divulgació mediàtica adreçada a mitjans sectorials, culturals i orientats a polítiques públiques, utilitzant notes de premsa i dossiers informatius. Integrar l'oferta a directoris de turisme regeneratiu, iniciatives de la UE i observatoris d'innovació per augmentar la credibilitat i la visibilitat. Opcionalment, cocrear un esdeveniment de llançament o ritual narratiu públic juntament amb socis de la comunitat, per celebrar el territori, visibilitzar els equips promotors i generar cobertura mediàtica autèntica i comunicació boca a boca.

Implementació de la línia RTJ després de la fase 4

Al final d'aquesta etapa, l'eina RTJ s'aplicarà novament per avaluar com la formació i l'activació inicial han transformat les percepcions, aprofundit la conscienciació i enfortit la capacitat col·lectiva per participar en accions de turisme regeneratiu.

Revisió per pares després de la fase 4

En aquest punt comença el procés de revisió per parells per intercanviar connexions, validar experiències i fomentar l'aprenentatge col·lectiu. Consulteu l'Etapa 6 per a una descripció detallada.

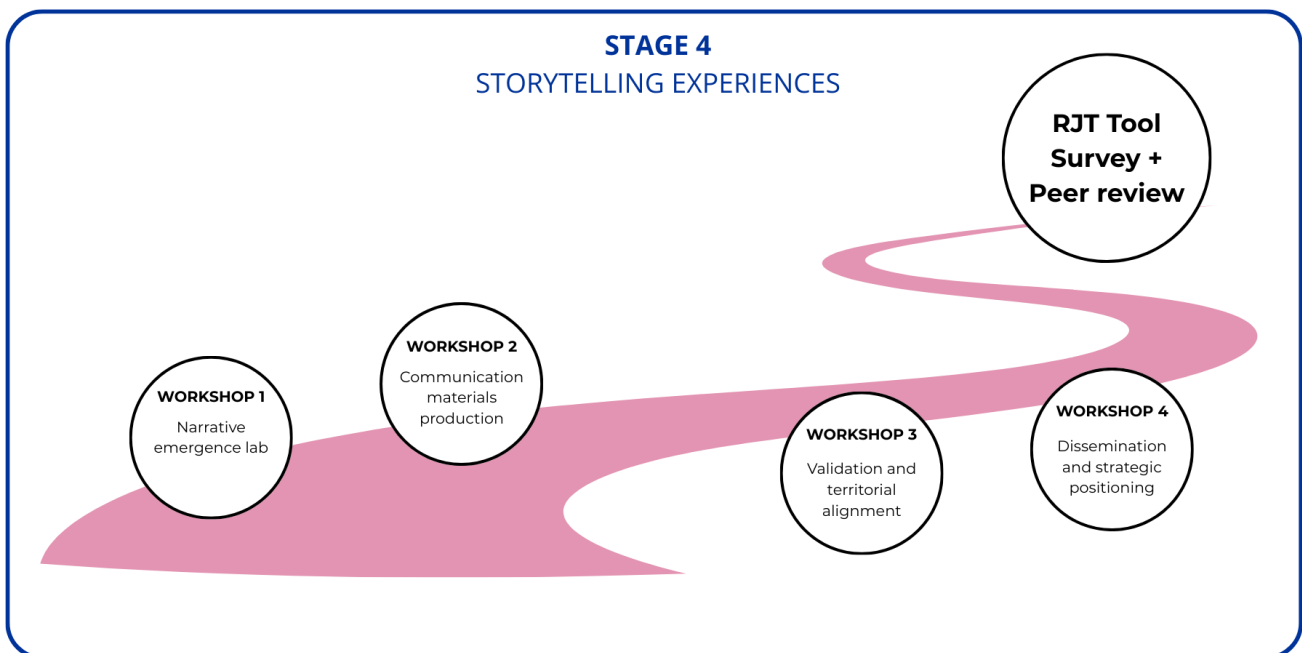

Figura 12: Resum de la Fase 4 (Relat de les experiències)

Font: Elaboració pròpia

Etapa 5 - Implementació de l'eina RTJ: autoavaluació de l'impacte regeneratiu

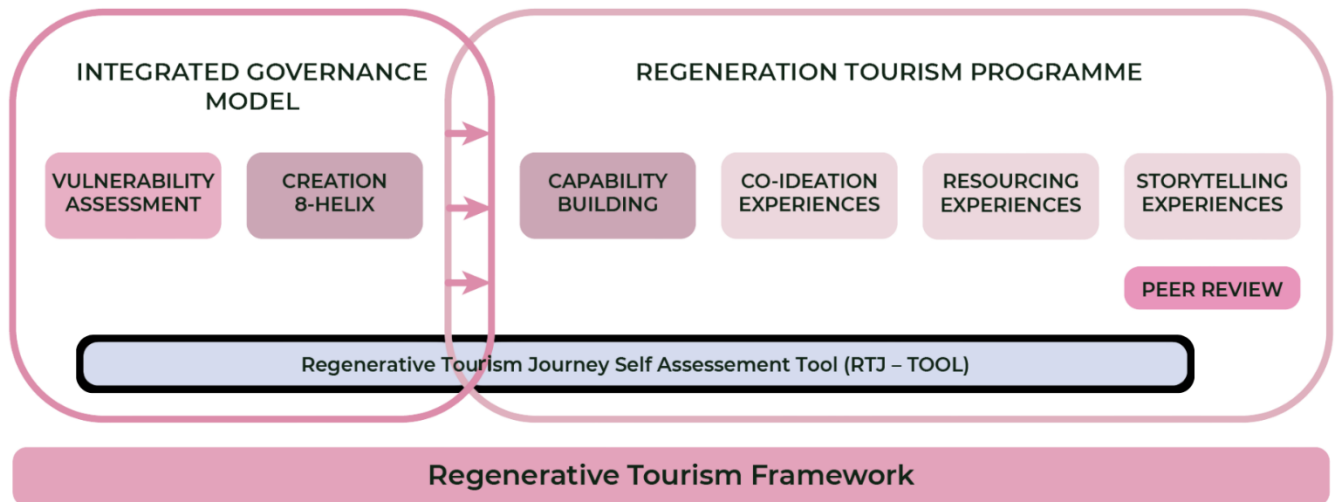

Figura 13: EINA RTJ. La figura assenyala el paper de l'Eina d'Autoavaluació RTJ durant la implementació del Programa de Turisme Regeneratiu, de manera que els lectors puguin veure on és al Programa Turisme Regeneratiu.

Font: El·laboració pròpia

L'eina RTJ consisteix en una enquesta d'autoavaluació en línia que els actors involucrats triguin entre 15 i 30 minuts a completar de manera individual. Durant el projecte, l'eina RTJ es farà servir juntament amb sessions de facilitació per activar la reflexió col·lectiva.

La implementació de l'eina RTJ funciona com a marc d'avaluació transversal que connecta totes les etapes del Programa de Turisme Regeneratiu. D'aquesta manera, s'assegura que cada territori i els seus actors desenvolupin una comprensió realista dels punts de partida propis, facin un seguiment de la seva evolució i es preparin per avançar cap a etapes posteriors amb claredat, coherència i disposició.

Objectiu general daquesta etapa:

Establir i monitoritzar el grau de maduresa regenerativa de cada territori al llarg del Programa de Turisme Regeneratiu. L'eina RTJ crea una línia base compartida que permet als participants reconèixer-ne l'evolució en el temps. Mostra quines pràctiques regeneratives ja estan emergint i quins aspectes encara necessiten ser nodrits, realineats o enfortits.

L'eina s'aplicarà en quatre moments clau:

- Durant o després de l'anàlisi de vulnerabilitat
- Després de la Fase 1 (creació i capacició)
- Després de la fase 2 (co-ideació d'experiències)
- Després de la fase 3 (recursos per a la creació d'experiències)

Resultat esperat: Un informe concís que sintetitzi l'avaluació guiada per l'eina RTJ, que abraça tant el nivell territorial (destí) com el de les experiències. Aquest document compila els resultats de l'eina RTJ i d'altres evidències per identificar fortaleses, bretxes i tendències, servint com a base factual per a les recomanacions de cada pilot local.

Participants

El procés involucra els grups de massa crítica, les parts interessades locals de 8-Hèlix i altres actors rellevants de cada territori — essencialment, els mateixos participants que hi han estat implicats al llarg de les activitats del Programa de Turisme Regeneratiu.

Facilitació

L'enquesta és autoadministrada, encara que es requereix la presència d'una persona facilitadora que orienti els participants en l'ús de l'eina, ofereix suport tècnic, ajudi a interpretar les seccions que ho requereixin, supervisi el procés per assegurar la continuïtat entre etapes i sintetitzi les idees en una visió general de l'evolució del territori.

Flux de sessions

Durant el Programa de Turisme Regeneratiu, l'eina RTJ s'aplicarà en aproximadament quatre ocasions (mapeig de capacitats, cocreació, full de ruta i narrativa), seguint una dinàmica similar a cadascuna.

Cada participant comença amb una autoavaluació individual i completa el qüestionari en línia de l'eina RTJ en uns 15–30 minuts. Les preguntes exploren com evolucionen els participants en la mentalitat i les pràctiques regeneratives. El propòsit és construir una comprensió compartida de com el territori (destí) està evolucionant i de quina manera les accions i la mentalitat de les persones contribueixen a aquest procés. S'examina la qualitat de les relacions, els nivells de consciència i la vitalitat del sistema viu de què cada enquestat forma part.

Un cop completada l'enquesta, els resultats es mostren a l'instant representats en imatges clares i intuïtives —com un gràfic radial—, de manera que els participants puguin identificar ràpidament quines dimensions són sòlides i quines encara estan emergents.

El grup es reuneix per a una sessió de reflexió col·lectiva. Una persona facilitadora guia un diàleg per ajudar els participants a interpretar els patrons, destacar les fortaleses sobre les quals construir i anomenar les tensions o punts cecs que podrien limitar l'impacte regeneratiu. L'objectiu aquí no és "avaluar" les persones, sinó cocrear una comprensió i alineació compartides que orientin els passos següents amb sentit per al territori.

En repetir l'autoavaluació RTJ en fites clau del programa, les parts interessades poden comparar els resultats de les diferents iteracions i mapejar-ne la pròpia evolució al llarg del temps. Aquesta visió comparativa informa el disseny de noves accions, la consolidació d'allò que funciona i la manera com les iniciatives es comuniquen a socis, institucions i visitants. D'aquesta manera, l'avaluació esdevé una brúixola viva per al desenvolupament del turisme regeneratiu.

Fase 6 – Intercanvi de coneixement

De la comprensió territorial a la intel·ligència col·lectiva

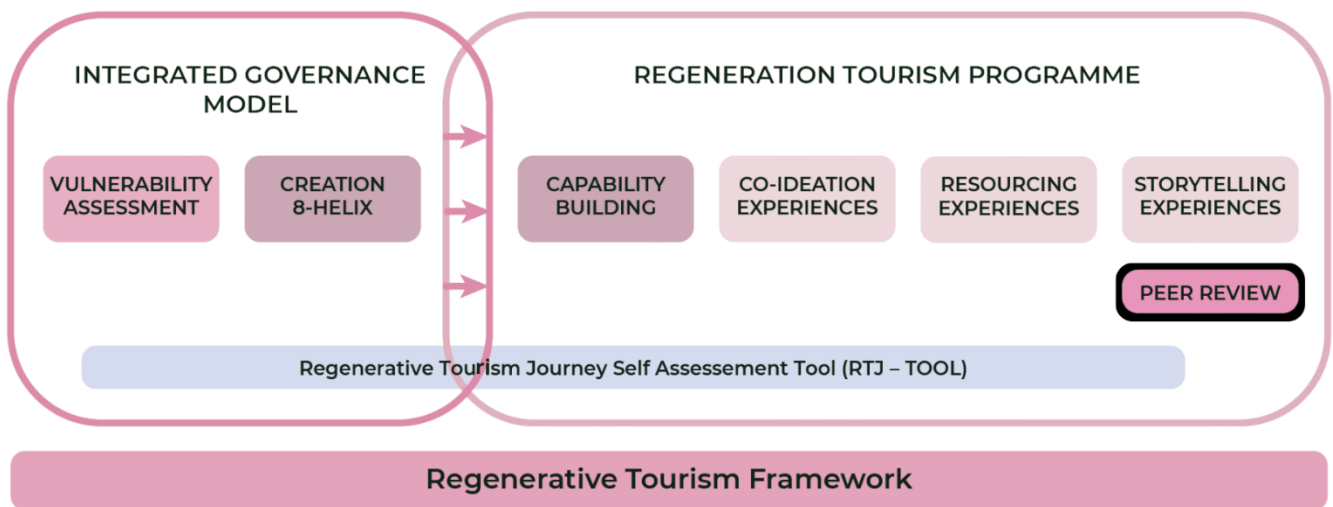

Figura 14: FASE 6. Intercanvi de coneixement. La figura assenyala les sessions de revisió per parells dins de les etapes del Programa de Turisme.

Font: Elaboració pròpia

Aquesta etapa final marca la transició del Programa de Turisme Regeneratiu des del desenvolupament intern cap a l'aprenentatge compartit a escala regional. La revisió per parells constitueix el mecanisme clau per a aquest propòsit. A través de visites in situ i la sistematització de recorreguts locals, aquesta fase crea un registre compartit del que ha passat i del que és possible.

Connecta els projectes locals a escala regional, permetent que diferents territoris aprenguin els uns dels altres.

La revisió per parells reforça a més la feina feta a la Fase 4, ajudant els equips a articular la seva trajectòria i a perfeccionar la seva història a partir de l'experiència real i la retroalimentació rebuda d'altres equips. D'aquesta manera consolida els aprenentatges de totes les etapes anteriors:

- Fase 1: La confiança i les capacitats desenvolupades en la formació inicial.
- Fase 2: Les idees de projecte que van sorgir de cada territori.
- Fase 3: El creixement aconseguit a través de la mentoria.
- Fase 4: Les històries autèntiques utilitzades per a la comunicació.

Lliurament final: Síntesi de l'aprenentatge col·laboratiu

Aquest lliurable resumirà l'aprenentatge col·lectiu generat al llarg del procés i inclourà:

- Un resum dels aprenentatges de cada territori pilot (format flexible).
- Documentació (narrativa i visual) de les visites in situ i de les sessions de revisió per parells. Una síntesi de la retroalimentació entre parells, incloent idees clau i patrons comuns identificats. Aportacions per a un pla futur, que tractin vies d'aprenentatge continuat i mètodes d'avaluació.

El resultat principal és que els equips adquireixen una nova perspectiva sobre el seu treball en observar-lo a través de la mirada dels altres, construint així una comunitat d'aprenentatge duradora entre regions.

Facilitació

Aquesta etapa la lidera l'equip que ha format part del Programa de Turisme Regeneratiu, amb el suport d'un equip tècnic.

Flux de sessions

Hi ha dues fases clau: una relacionada amb la preparació de la visita i una altra amb la pròpia visita de revisió per parells.

Sistematització dels resultats locals

Preparació per a la revisió per parells. El grup de llevat crític de cada territori pilot (destí) es prepara per a la revisió per parells abans de les visites in situ. Per això, s'implica en un procés estructurat de

reflexió i documentació, observant no només què es va produir, sinó també com es va desenvolupar la transformació. Aquest és un moment per fer una pausa i preguntar-se:

- Què ha canviat, tant en nosaltres com en el nostre context?
- Què ha funcionat, i per què? Què no ha funcionat, i per què?
- Quins principis van sorgir de l'experiència, i no de la teoria?

El procés de sistematització captura tant els resultats visibles com els avenços invisibles: les tensions que es van resoldre, les relacions que es van transformar, els supòsits que es van deixar anar.

Es durà a terme almenys una sessió informativa facilitada, en què els equips i les persones facilitadores generaran una síntesi narrativa del que s'ha recollit localment. Aquesta síntesi podrà incloure:

(a) Fites de la Fase 1 a la Fase 5 (b) Patrons clau i moments de transformació (c) Reptes trobats i lliçons apreses (d) Principis emergents del desenvolupament regeneratiu (e) Cites, metàfores, mapes visuals o fragments que representin l'experiència

Visites al lloc i revisió per parells

La visita de revisió per parells. Aquesta etapa facilita un intercanvi directe i honest entre els territoris. L'objectiu no és fer visites guiades o presentacions refinades, sinó obrir el treball real i continuar amb l'aprenentatge mutu. En aquest procés, cada territori comparteix el seu viatge i aprèn del dels altres. La revisió per parells actua com un espai de col·laboració on:

- Els equips locals presenten els seus projectes in situ com a treballs en curs, destacant-ne els aprenentatges i el procés viscut. Les persones visitants interactuen amb el context local, comprenent les tensions i els avenços que ha experimentat l'experiència.
- La retroalimentació s'estructura combinant mètodes constructius amb informació apreciativa i reflexió guiada en grup. Es valoren les diferències regionals, permetent que les diverses condicions locals informin i enriqueixin una comprensió més àmplia. Cada visita està dissenyada per garantir un diàleg productiu, respectuós i profund, facilitat per experts en pràctica regenerativa i comunicació intercultural.
- Cada territori ha articulats clarament el procés d'aprenentatge únic i ha identificat els factors clau per a la sostenibilitat a llarg termini.
- Els equips locals (promotors) han obtingut una retroalimentació valuosa i han conegut pràctiques d'altres territoris que comparteixen reptes similars. Comença a emergir una comprensió compartida i pràctica del turisme regeneratiu, arrelada a l'experiència real.
- Es crea un corpus d'informació col·lectiva que proporciona material concret per a la narració d'històries (Fase 4), l'avaluació i els esforços futurs d'escalament.

Annexos

En aquest punt volem donar continuïtat a la incorporació de marcs que acompanyin l'adquisició de nous conceptes basats en enfocaments regeneratius. Procurarem que no se superposi amb el document de Governança ni amb els annexos anteriors, i que aquestes preguntes acompanyin els participants en el camí de la complexitat de manera amigable i factible.

Annex 1. L'espiral regenerativa: un marc per a la percepció evolutiva

Comprensió de l'espiral regenerativa (Bill Reed)

Desenvolupada originalment per Bill Reed (Regenesi Group), l'Espirall Regenerativa no és un model lineal d'etapes ni una llista de verificació d'accions. Aquest és un marc de desenvolupament que cartografia l'evolució de la percepció i la intencionalitat humana en la relació amb el lloc, la comunitat i la vida. En lloc de prescriure què fer, acompanya un canvi en la manera com veiem, entenem i interactuem amb els sistemes vius.

En essència, l'Espirall convida professionals, institucions i comunitats a anar més enllà de la resolució de problemes, cap a l'evolució conscient del nostre paper a la vitalitat contínua de la vida.

Sis nivells d'interacció

L'espiral de Reed descriu una progressió imbricada —cada nivell inclou i transcendeix l'anterior— que va des de l'eficiència fragmentada fins a la participació conscient en els sistemes vius. El punt d'inflexió clau és el pas de reduir els danys a augmentar la salut dels sistemes ecològics i humans a través d'un enfocament basat en el lloc (la història del lloc) i en la lògica dels sistemes vius i integrals.

El Programa de Turisme Regeneratiu se situa en aquesta lògica: no aspira a ser més sostenible sinó a ser més viu.

Alt rendiment/eficiència (limitació de danys)

Al primer nivell de l'espiral, el focus és l'eficiència. Aquí l'objectiu és optimitzar les peces: materials, energia, aigua, operacions per reduir els impactes sense qüestionar ni transformar el sistema en si mateix. Reflecteix una mentalitat de màquina, on el tot s'entén com la suma de les parts i el progrés es mesura a través d'indicadors tècnics: quilowatts hora estalviats, metres cúbics d'aigua reduïts o tones de CO₂ evitades. El que canvia realment en aquesta etapa és simplement l'ús dels recursos. Les

dimensions més profundes —el propòsit de l'activitat, les relacions que crea, els patrons de vida al lloc— romanen intactes.

El risc és confondre això amb una transformació genuïna, caient en el parany del greenwashing: reduir la sostenibilitat a una llista de verificació, on el compliment substitueix el significat.

Dins del Programa de Turisme Regeneratiu, aquest nivell es reconeix com un punt de partida necessari. L'eficiència proporciona la higiene que permet que els sistemes funcionin de manera més responsable, però no és la destinació. La veritable regeneració només comença quan anem més enllà de l'optimització i ens endinsem en formes de treball que fan que els llocs siguin més vius.

Disseny verd (millora contínua cap a "no fer mal")

Al segon nivell, l'espiral deixa enrere l'eficiència pura per endinsar-se en una intenció ambiental més àmplia. Aquí l'atenció se centra en l'adopció de criteris verds, pràctiques i compromisos, fent la sensació d'anar més enllà de l'optimització de recursos. La mentalitat continua sent en gran part tecnocèntrica, però va acompanyada d'una narrativa de progrés: la creença que aplicant estàndards i certificacions avancem en la direcció correcta.

Allò que realment canvia és la traducció de les bones intencions en protocols i procediments. El *com* millora, però el *perquè* roman superficial, i poques vegades es qüestiona el paper més profund dels humans en relació amb el lloc. El risc és que això es converteixi en una sostenibilitat centrada a la marca: una ecoidentitat que sovint és més cosmètica que substantiva, fràgil i vulnerable a les tendències.

Dins del Programa de Turisme Regeneratiu, aquest nivell pot ser útil per crear un llenguatge comú entre diversos actors i reduir les barreres a la col·laboració. Però cal evitar caure en eslògans o marques superficials. El seu valor rau en obrir la porta a un treball més profund, guiant els participants més enllà de les aparences i de tornada al propòsit i al lloc com a veritable terreny per a la regeneració.

Disseny sostenible (manteniment de les condicions de salut)

Al tercer nivell, l'espiral fa el pas cap a la sostenibilitat. L'ambició aquí és mantenir la capacitat dels sistemes per sostenir la salut al llarg del temps, anant més enllà de l'optimització tècnica o de les pràctiques verdes. El model mental passa de "fer les coses millor" a "fer millors coses", introduint la idea de llindars i equilibris: límits biofísics que no s'han de sobrepassar si es vol que la vida continuï prosperant.

El que canvia és labast de latenció. En comptes de mesures aïllades, comencem a considerar els cicles de vida, els riscos sistèmics i els impactes a llarg termini. Tanmateix, fins aquí la relació fonamental entre els humans, el lloc i l'economia sovint roman intacta. La feina pot protegir les condicions, però encara no redefineix el nostre paper dins el teixit viu del territori.

El risc és quedar atrapats en un "marc de sol impacte", l'objectiu del qual és simplement no empitjorar les coses: una postura defensiva, més que generativa.

Dins del Programa de Turisme Regeneratiu, aquest nivell és important per ancorar la reflexió, establint normes clares per als fluxos i límits en les condicions de disseny. Però el seu valor més profund és preparar el terreny per al salt següent: passar del manteniment dels sistemes a viure en relació amb ells.

Disseny restauratiu (recuperació de capacitats)

Nivell 4 de l'Espirai Regenerativa: Restauració. Al quart nivell, l'espai gira cap a la restauració. Aquí el disseny cerca reviu la capacitat d'autoorganització dels sistemes locals: sòls que puguin tornar a retenir aigua i fertilitat, rius que puguin fluir lliures, hàbitats que regenerin la biodiversitat, pràctiques culturals que renovin la memòria i el significat. El model mental reconeix que s'ha produït una degradació i desplaça l'atenció de la reparació d'estats a la restauració de funcions, de manera que els processos vitals puguin reprendre la seva pròpia vitalitat.

El que canvia més és el paper de la intervenció. En comptes de limitar-se a reduir els danys, les accions es dirigeixen a reactivar cicles i relacions: fluxos d'aigua, fertilitat del sòl, vincles socials, rituals de pertinença. No obstant això, hi ha el risc d'aturar-se en projectes puntuals, restaurant un lloc o pràctica concrets sense reintegrar-los als patrons més amplis del territori.

Dins del Programa de Turisme Regeneratiu: La restauració s'ha d'entendre com un pas llindar. La tasca consisteix a identificar punts de palanca on accions relativament petites puguin posar en marxa dinàmiques regeneratives de més escala: revitalitzar sòls mitjançant l'agroecologia, reritualitzar espais culturals, reconnectar les comunitats amb els cicles de l'aigua. Conceptualment, aquest nivell representa el pas del "no fer mal" en "fer el bé" actiu.

Disseny de conciliació (un sistema integrat humà-natural)

Al cinquè nivell, l'espai arriba a la reconciliació. Aquí, el disseny reconeix que els humans i la natura són un sol sistema, dissolent la vella dicotomia d'"entorn" versus "usuari". La mentalitat canvia cap a la interdependència: el que anomenem "exterior" també és "interior". La nostra identitat ja no està separada; el lloc ens modela alhora que nosaltres el modelem.

Allò que realment canvia és el propòsit. L'objectiu ja no és protegir la naturalesa de l'impacte humà, sinó assumir la responsabilitat de la vida amb ia través del lloc. Es tracta d'un moviment cap a la coresponsabilitat i la reciprocitat, on el benestar humà i ecològic s'entenen com a inseparables.

El risc és caure en el folklorisme, confonent la reconciliació amb la simple estetització del "local", mentre es deixen intactes les estructures més profundes: les qüestions de propietat, accés, poder i governança. Sense una transformació a aquest nivell, la reconciliació es pot convertir en un gest decoratiu en lloc d'un canvi sistèmic.

Dins del Programa de Turisme Regeneratiu:

La reconciliació significa redefinir el paper del visitant com a co-actor a la vida del lloc. També implica traduir conflictes, pressions excessives, estacionalitat o desigualtat en preguntes de disseny alineades amb patrons basats al territori. Conceptualment, aquesta és l'etapa on neix un ecosistema de governança: les hèlix comencen a funcionar com un metabolisme viu, sostenint les tensions i canalitzant-les cap a la vitalitat.

Disseny regeneratiu (coevolució i aprenentatge viu)

Al sisè nivell, l'espiral culmina en la regeneració. Aquí el disseny ja no només busca restaurar el que s'ha perdut, sinó que aspira a involucrar-se en l'evolució contínua de tot el sistema: humans, altres éssers vius, geologia, hidrologia, economies, cultura, sempre des de la perspectiva d'un lloc específic. La història del lloc es converteix en l'eix que articula les aspiracions locals amb els patrons ecològics i culturals i els tradueix en directrius que augmenten la vitalitat amb el temps.

El model mental canvia completament cap al dels sistemes vius: el sistema no és una màquina que cal optimitzar, sinó una xarxa de relacions i aprenentatge continu. Els territoris i les organitzacions es converteixen en organismes d'aprenentatge, capaços de transformar-se a si mateixos a mesura que transformen les condicions que els envolten.

El que canvia aquí és el marc d'acció en si mateix. Un grup central -el **llevat crític**- sosté el propòsit més profund, manté la retroalimentació i fomenta la reflexió, garantint que el sistema evolucioni aprenent a través de la pràctica. Les decisions ja no es jutgen pel retorn de la inversió a curt termini o la simple reducció de l'impacte, sinó per la seva contribució a la vitalitat i la capacitat generativa del lloc.

El risc en aquesta etapa és diluir la paraula «regenerativa» en un conjunt de pràctiques buides o en un exercici de marca, perdent de vista el propòsit evolutiu i la disciplina de retroalimentació que el sosté. La regeneració no és una etiqueta, sinó un compromís continu per evolucionar amb el lloc.

Implicació en la regeneració

L'espiral regenerativa no proporciona una llista de pràctiques sinó un marc de treball per al desenvolupament. En el context del programa, això significa:

- **La història del lloc com a brúixola:** les decisions, les narratives i els dissenys es guien per l'essència i els patrons del lloc, tot garantint que la narració no sigui màrqueting sinó creació de significat.
- **Governança com a metabolisme:** les hèlix actuen com un sistema viu, traduint tensions en intel·ligència col·lectiva, convidant al consentiment i construint legitimitat.
- **Avaluació com a evolució:** els indicadors s'utilitzen com a bucles de retroalimentació que ajuden les persones i els equips a aprendre, adaptar-se i augmentar la seva capacitat d'autoorganització.
- **Propòsit com a vitalitat:** la mesura de l'èxit no són només els resultats o els impactes, sinó el creixement de la capacitat generativa d'un lloc en les dimensions ecològica, cultural, social i econòmica.

En aquest sentit, l'espiral no és un model turístic, sinó una forma de transformació en si mateixa: una pràctica contínua on comunitats i visitants coevolucionen amb el lloc, aprofundint la seva capacitat de cuidar i ser cuidats pels sistemes vius a què pertanyen.

Annex 2. Sistemes imbricats: veure i actuar a través de relacions vives

De les parts a tots

El pensament convencional tendeix a tractar els sistemes com a compartiments separats: economia, medi ambient, cultura, governança. Aquesta fragmentació produeix solucions parcials que resolen un problema, però en creen un altre. El Grup Regenesi proposa una visió diferent: la realitat és una constel·lació de sistemes imbricats, cadascun contingut dins de sistemes més grans i interdependents entre si.

Un poble està niat en una regió, una regió en una conca hidrogràfica, la conca hidrogràfica en un bioma. De la mateixa manera, cada nivell conté sistemes socials, culturals i econòmics que també es despleguen a escales més àmplies. Entendre el món com a sistemes imbricats és reconèixer que les accions locals es propaguen en sistemes més amplis, i que la vitalitat d'aquests sistemes més amplis configura la salut del que és local.

Un canvi de mentalitat

A diferència d'una cosmovisió de "parts i peces", els sistemes imbricats plantegen preguntes diferents:

- A quin sistema més ampli s'inscriu aquest lloc? (la conca hidrogràfica, la bioregió, el teixit cultural més ampli).
- Quina necessitat d'aquest sistema més gran pot ser atesa des de la singularitat d'aquest lloc?
- De quina manera el que és local pot contribuir a augmentar la vitalitat del conjunt més ampli?

Aquest canvi de mirada fa que la pràctica passi de l'extracció a la reciprocitat. L'objectiu ja no és només mantenir un lloc viu per si mateix, sinó permetre que desenvolupi el seu paper a la vida més àmplia a què pertany.

Connexió amb l'Espirall Regenerativa

Els sistemes de l'espiral i els sistemes imbricats són dues expressions de la mateixa lent regenerativa.

- L'espiral descriu la profunditat de la pràctica: el recorregut que va de l'eficiència a la regeneració, expandint-se des de la lògica de "menys mal" fins a la col·laboració evolutiva amb el lloc.
- Els sistemes imbricats descriuen l'amplitud del context: recordeu que cada pas a l'espiral ha d'estar alineat amb els sistemes més amplis que contenen el lloc.

Junts, eviten dos riscos fonamentals: Sense l'espiral, el treball corre el risc de quedar-se superficialment. Sense els sistemes imbricats, corre el risc de tornar-se localista o autoreferencial.

El turisme regeneratiu emergeix precisament quan la profunditat de la pràctica (espiral) es troba amb l'amplitud del context (sistemes imbricats).

Implicacions per al Programa de Turisme Regeneratiu

Segons el Programa de Turisme Regeneratiu, això significa:

- **Lectura contextual:** cada iniciativa de turisme regeneratiu no s'entén com un projecte aïllat, sinó com una expressió dels sistemes més amplis que l'envolten (conca hidrogràfica, regió, bioregió).
- **Propòsit ampli:** els projectes no són valuosos només pels beneficis locals, sinó també pel que aporten a la vitalitat dels sistemes més amplis (per exemple, una experiència basada en el riu contribueix a la salut de tota la conca hidrogràfica).

- **Governança situada:** les hèlixs operen localment, però sempre amb consciència de pertinença a una xarxa imbricada de responsabilitat i interdependència.
- **Aprenentatge en cascada:** les idees d'un lloc viatgen a través de l'estructura imbricada cap al conjunt del Mediterrani i tornen com a principis compartits i inspiració per a altres territoris.

Transformador de valor

Els sistemes imbricats ens recorden que la regeneració, encara que sempre és local, és també bioregional i transescalar. Una experiència de turisme regeneratiu no importa únicament per les condicions del seu entorn immediat, sinó per la seva capacitat per enfortir les relacions vives que vinculen les persones amb sistemes de més amplitud.

Així, el Programa de Turisme Regeneratiu no és simplement un conjunt de projectes pilot. És una xarxa de punts d'entrada a un procés molt més ampli: restaurar la capacitat de les comunitats mediterrànies per actuar en coherència amb els sistemes imbricats de què formen part, i fer del turisme una pràctica de coevolució amb la vida.

Annex 3. La tríada interna: cultivant la font de l'agència regenerativa

Un marc per al desenvolupament interior

La regeneració no és només una qüestió de sistemes externs i processos col·lectius. També requereix cultivar una capacitat interna que permeti a les persones actuar amb claredat, resiliència i responsabilitat en sistemes vius complexos. Carol Sanford anomena això la Tríada Interna, un marc per desenvolupar el que ella anomena la Font de l'Agència. La tríada es basa en tres capacitats interdependents: Locus de Control Intern, Consideració Externa, Font de l'Agència.

Passant del locus de control

En un extrem de la tríada es troba la pràctica del **Locus de Control Intern**. És la capacitat d'actuar des d'una brúixola interna, en lloc de deixar-se guiar per recompenses, reconeixements o pressions externes. En el treball regeneratiu, això vol dir també apartar-se del complet o la marca com a motivadors, i aprofundir en un alineament més profund amb el propòsit i l'essència del lloc.

Dins del Programa de Turisme Regeneratiu. Es fomenta un locus de control intern que permet als actors mantenir-se en relació amb la història del lloc fins i tot quan enfronten incerteses, conflictes o pressions. Aquest ancoratge situa l'acció en la integritat i la coherència, en lloc de cercar l'aprovació externa.

Consideració externa

Un segon vèrtex de la tríada és la **Consideració Externa** : la pràctica de tenir en compte la realitat, les necessitats i les aspiracions dels altres, sense perdre el propi centre. No es tracta d'adaptació ni apaivagament, sinó d'un reconeixement conscient de la interdependència.

En el context del turisme regeneratiu, la consideració externa evita el risc d'insularitat. Anima els participants a llegir el lloc a través dels ulls de múltiples hèlixs —comunitats, ecosistemes i institucions— i a traduir aquestes perspectives diverses en un disseny que respecta la totalitat del sistema.

Font de l'agència

El tercer vèrtex de la tríada és la **Font de l'Agència**, la síntesi del treball interior i l'atenció exterior. És la capacitat d'actuar com a originador de la transformació, en lloc de com a reactor o seguidor. L'agència sorgeix quan els individus i els grups alineen la seva integritat interior amb les realitats externes i fan un pas endavant per iniciar un canvi coherent amb la vida del conjunt.

Pel Programa de Turisme Regeneratiu: Aquesta és la força generativa que impulsa els projectes des de les idees cap a pràctiques vives. És el que permet que els actors locals no només *participin* en el turisme regeneratiu, sinó que el *lideraran* com a cocreadors de sistemes en evolució.

La Tríada com a pràctica

La Tríada Interna no és un conjunt de trets personals, sinó una disciplina pràctica. Cada element equilibra els altres:

- **Sense un locus de control intern** , l'agència col·lapsa a la recerca d'aprovació externa.
- **Sense consideració externa** , l'agència es converteix en aïllament o imposició.
- **Sense una Font d'Agència** , els esforços romanen reactius en lloc de generatius.

Quan es cultiven conjuntament, la tríada es converteix en una font viva de lideratge regeneratiu.

Implicacions per al Programa de Turisme Regeneratiu

Per al procés de regeneració, la Tríada Interna actua com la dimensió subjectiva que dóna vida a l'Espirall i als Sistemes Imbricats: si aquests marcs orienten *allò que fem* en relació amb el lloc, la Tríada configura *com ens presentem* com a persones. Assegura que la regeneració no només estigui dissenyada, sinó també encarnada; que els actors de cada territori pilot puguin actuar des d'un centre que és alhora profundament personal i plenament interdependent.

D'aquesta manera, la Tríada Interna reforça la capacitat del programa per fer créixer no només experiències turístiques, sinó també les capacitats humanes necessàries per sostenir-les com a contribucions en evolució a la vitalitat dels llocs mediterranis.

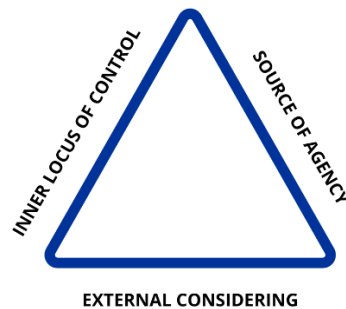

Figura 15: La tríada. La imatge mostra un diagrama triangular amb tres costats etiquetats: locus intern de control a la banda esquerra, font d'agència al costat dret i consideració externa a la base, representant tres conceptes relacionats en una relació triangular.

Font: El·laboració pròpia

Annex 4. La Tètrada Regenerativa: Orientació de la Transformació

Per què una tètrada?

A la pràctica regenerativa, la claredat i la coherència són tan essencials com la creativitat. Els projectes solen fracassar no perquè faltin idees o recursos, sinó perquè els esforços es fragmenten: objectius desvinculats del context, instruments elegits sense cap propòsit clar, o accions que es redueixen a una successió de tasques òrfenes d'un principi rector que les articuli.

La **Tètrada**, desenvolupada al si del Grup Regenesi, és un marc que ajuda a evitar aquesta fragmentació. Proposa que tota iniciativa regenerativa compleix simultàniament quatre funcions diferents. No es tracta de passos seqüencials, sinó de dimensions d'atenció que, teixides juntes, doten de coherència un projecte: Fonament, Objectiu, Direcció, Instrument

Les quatre funcions explicades

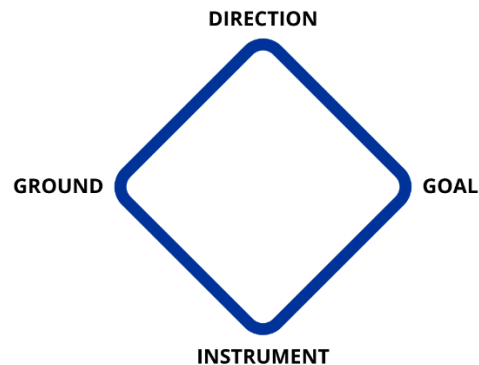

Figura 16: Funcions de la tètada. Un marc conceptual en forma de rombe amb quatre punts etiquetats: Direcció (a dalt), Meta (dreta), Instrument (a baix) i Base (esquerra), que representen quatre elements interconnectats dins un model conceptual.

Font : Pròpia

- **Fonament**
El Fonament és l'essència i realitat d'un lloc. Anomena el caràcter viu, els límits ecològics, les tradicions culturals i les trajectòries històriques que cal reconèixer abans que res. Sense fonament, els projectes deriven cap a l'abstracció o la imitació. El fonament ens pregunta: què hi ha ja aquí, de manera única, que s'ha de tenir en compte?
- **Objectiu**
A la Tètada, l'Objectiu no és una fita fixa o un producte final. És la capacitat futura que es vol crear, l'aptitud del sistema per mantenir i augmentar la seva vitalitat al llarg del temps. Els objectius regeneratius tracten sobre la creació de capacitats, no sobre el lliurament de productes. Pregunten: Què ha de ser possible aquí perquè aquest lloc pugui prosperar?
- **Direcció**
La direcció és la trajectòria basada en principis que connecta el fonament i l'objectiu. Es tracta menys de traçar els passos que d'aclarir el camí evolutiu: l'orientació guia que garanteix que cada elecció enforteixi la coherència. La direcció consisteix a mantenir la fidelitat a la vocació del lloc. Pregunta: *Al llarg de quins principis es desplegarà el canvi aquí?*
- **Instrument**
L'instrument és el mitjà d'acció: rols, pràctiques, eines, acords. És important destacar que els instruments són l'última cosa. Només es trien un cop el Fonament, l'Objectiu i la Direcció són clars, de manera que els mitjans expressen i reforcen la lògica més profunda del treball. Quan la tècnica impulsa el propòsit, la regeneració es redueix a un conjunt de ferramentes.

La Tètrada evita els paranyos comuns dels projectes de sostenibilitat: instrument sense fonament (solucions tecnocràtiques), objectiu sense fonament (ideals utòpics) o direcció sense instrument (bones intencions sense promulgació).

La traducció en termes regeneratius

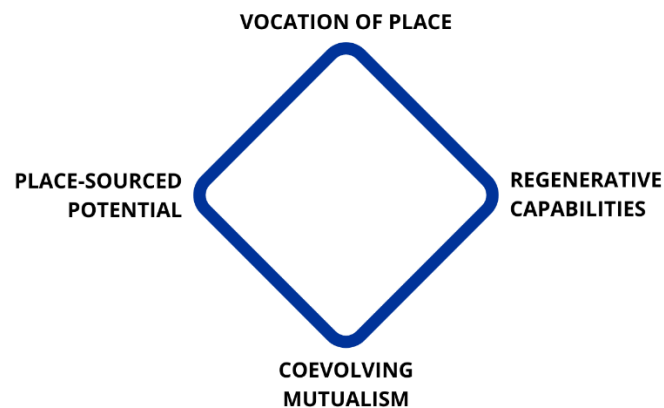

Figura 17: La traducció regenerativa. Un marc conceptual en forma de rombe amb quatre elements interconnectats: Vocació del lloc (a dalt), Capacitats regeneratives (dreta), Mutualisme coevolutiu (a baix) i Potencial originat al lloc (esquerra), que representen un model regeneratiu basat en el lloc.

Font: El·laboració pròpia

A la pràctica regenerativa, aquestes quatre funcions es rearticulen amb un llenguatge que situa el lloc i la vida al centre:

- **Fonament: Potencial del territori**
Allò que està latent i espera emergir de manera única en aquest lloc, descobert a través d'una lectura profunda dels seus patrons i la seva essència.
- **Objectiu: Capacitat regenerativa**
No només un estat a assolir, sinó la capacitat devolució de les persones, institucions i ecosistemes per augmentar contínuament la vitalitat.
- **Adreça: Vocació del lloc**
El paper particular que aquest lloc pot exercir en servir els sistemes imbricats més amplis a què pertany, la seva contribució a la xarxa més àmplia de la vida.
- **Instrument: Mutualisme coevolutiu**
Els mitjans, les pràctiques i els acords que permeten als humans, comunitats i ecosistemes evolucionar junts, en reciprocitat i suport mutu.

Aquesta traducció transforma la tètreda d'un marc de planificació a una disciplina de participació amb sistemes vius. No es tracta ja de gestionar el canvi, sinó d'unir-se a l'evolució de la pròpia vida.

Connexió amb l'espiral

L'Espirall Regenerativa descriu com la pràctica pot anar aprofundint, des de l'eficiència fins a la regeneració, passant per la sostenibilitat, la restauració i la reconciliació. Traça les etapes de maduresa en la nostra relació amb el lloc. Tot i això, l'espiral per si sola no explica com aquest moviment manté la coherència necessària per no derivar cap a l'abstracció.

Aquí és on la **Tètreda** resulta essencial. Ofereix una manera de mantenir qualsevol etapa de l'espiral alineada amb l'essència del lloc, les capacitats que cal cultivar, la trajectòria que dóna sentit i els mitjans que permeten l'evolució mútua. Sense aquesta brúixola: L' **eficiència** corre el risc de fragmentar-se en una visió tecnocràtica. La **sostenibilitat** corre el risc de congelar-se en l'indars estàtics. La **restauració** corre el risc de dispersar-se en projectes aïllats. Fins i tot la **regeneració** corre el risc de reduir-se a un exercici de marca.

Quan es llegeixen conjuntament, l'espiral i la tètreda mostren tant l'arc del desenvolupament com la disciplina de la coherència. L'espiral cartografia el viatge de la profunditat, mentre que la tètreda garanteix que, a cada pas, l'obra romanguí arrelada al seu lloc, amb un propòsit clar i oberta a la possibilitat d'una evolució contínua.

Connexió a sistemes imbricats

Els sistemes imbricats ens recorden que cada lloc pertany a un tot més gran: conca hidrogràfica, regió, bioregió, cultura. La Tètreda fa que aquesta relació sigui accionable.

- **El potencial originat al lloc** només és visible quan situem un lloc dins dels sistemes que el sostenen .
- **La capacitat regenerativa** es mesura no sols per la salut local, sinó també per la contribució que el lloc fa a conjunts més amplis.
- **La vocació del lloc** és definida per les necessitats dels sistemes més ampliat.
- **El mutualisme coevolutiu** es converteix en la manera com aquests sistemes evolucionen junts, intercanviant vitalitat en lloc de competir pels recursos.

La Tètreda, doncs, evita el localisme i garanteix que la regeneració seguirà sempre bioregional i transescalar .

Connexió amb la Triada Interior

La Tètrada i la Tríada Interna funcionen com un únic camp de pràctica: una sosté la coherència externa del treball; l'altra, la qualitat interna de com les persones s'hi presenten. Quan es mantenen unides, la intenció i l'atenció esdevenen recíproques: la claredat del context i el propòsit convida a una presència madura, i la presència madura evita que el context i el propòsit derivin cap al mer procediment o la marca. El resultat és un bucle de retroalimentació viu: l'orientació configura el comportament i el comportament refina l'orientació.

Al Programa de Turisme Regeneratiu, aquesta combinació evita dos fracassos comuns: **Sense la Tríada**, les iniciatives, per ben emmarcades que estiguin, deriven cap al compliment o cap a solucions tecnocràtiques, perquè ningú està internament posicionat per sostenir-les. **Sense la Tètrada**, fins i tot les persones més compromeses depenen de la virtut privada o de l'acció ad hoc, deslligades del lloc i del propòsit a llarg termini.

Unides, les decisions de governança i disseny del programa es mantenen fidels a la història del lloc, mentre que els participants desenvolupen el tremp i el discerniment necessaris per posar-les en pràctica.

A la pràctica, aquesta relació es manifesta com a **encaix i flux**: **Encaix**, perquè el marc exterior convida contínuament a accions que pertanyen al lloc. **Flux** perquè l'estabilitat i la consideració interiors mantenen l'obra adaptativa, conversacional i capaç d'aprenentatge.

Això fa que l'obra sigui coherent per fora i inconfusiblement viva per dins.

Implicacions per al Programa de Turisme Regeneratiu

Segons el Programa de Turisme Regeneratiu, la Tètrada ofereix una disciplina de coherència en totes les iniciatives pilot:

- Assegura que els projectes comencin comprenent el potencial del lloc, en comptes de copiar models externs.
- Desplaça els objectius des dels resultats cap al desenvolupament de capacitats i permet l'evolució a llarg termini.
- Ancora les accions en la vocació del lloc, alineant el turisme amb les necessitats de sistemes més amplis (conques hidrogràfiques, bioregions, cultures).
- Emmarca els instruments com a pràctiques mutualistes, on el turisme es converteix en un mitjà perquè les persones i els ecosistemes evolucionin junts.

En aquest sentit, la Tètrada salvaguarda el programa de la superficialitat. Fa visible l'ordre més profund: la regeneració com a pràctica d'alineació entre el propòsit, el lloc i la participació.

Síntesi

- **Espiral:** mostra la profunditat de la pràctica.
- **Sistemes imbricats:** mostren l'amplitud del context.
- **Tríada Interna:** desenvolupa la font de l'agència.
- **Tètrada:** combina aquests elements en un marc coherent per al disseny i l'acció.

Junts, revelen que la regeneració no és un conjunt d'eines, sinó una manera de treballar amb el lloc: reconèixer-ne el potencial, construir capacitats, aclarir-ne la vocació i fomentar el mutualisme en coevolució.

Aquest és el fonament del Programa de Turisme Regeneratiu i la guia pels seus territoris pilot.

Fonts, taules i figures

Llista de taules

Taula 1: Sèrie de seminaris web internacionals	12
Taula 2: Taller 1: De l'extracció a la regeneració	16
Taula 3: Taller 2: El "jo" com a instrument per a la transformació	18
Taula 4: Dissenyant des de zero	19
Taula 5 Alineació de l'acció amb el propòsit	20
Taula 6 Activació perceptiva i connexió amb el lloc	24
Taula 7: Disseny de propostes regeneratius	25

Llista de figures

Figura 1: Marc de Turisme Regeneratiu: Interaccions entre el Model Integrat de Governança i el Programa de Turisme Regeneratiu. El Programa de Turisme Regeneratiu és la segona etapa del procés cap a l'establiment dun model de turisme regeneratiu. Un cop consolidada una estructura de governança sòlida, la comunitat pot continuar treballant al Programa de Turisme Regeneratiu.	7
Figura 2: Descripció general del programa de turisme regeneratiu	8
Figura 3: Lliurables i resultats esperats	10
Figura 4: Fase 1. Desenvolupament de capacitats. El desenvolupament de capacitats és la primera fase del Programa de Turisme Regeneratiu	11
Figura 5: Sèrie de seminaris web al camí cap a la creació de capacitats	13
Figura 6: Resum de la Fase 1 (Desenvolupament de capacitats)	21
Figura 7: FASE 2. Co-ideació Experiències. La fase de coideació d'experiències és la segona fase del Programa de Turisme de Regeneratiu.	22
Figura 8 ETAPA 2. Resum de l'etapa 2 (coideació d'experiències).	26
Figura 9: FASE 3. Recursos per crear experiències. És la tercera etapa del Programa de Turisme Regeneratiu.	27
Figura 10: Resum de la Fase 3 (Recursos per a la creació d'experiències)	31
Figura 11: FASE 4. Relat de les experiències. La quarta etapa del Programa de Turisme Regeneratiu.	32
Figura 12 : Resum de la Fase 4 (Relat de les experiències)	36
Figura 13 : EINA RTJ. La figura assenyala el paper de l'Eina d'Autoavaluació RTJ durant la implementació del Programa de Turisme Regeneratiu, de manera que els lectors puguin veure on és al Programa	

Turisme Regeneratiu.	37
Figura 14 : FASE 6. Intercanvi de coneixement. La figura assenjala les sessions de revisió per parells dins de les etapes del Programa de Turisme.	39
Figura 15 : La tríada. La imatge mostra un diagrama triangular amb tres costats etiquetats: locus intern de control a la banda esquerra, font d'agència al costat dret i consideració externa a la base, representant tres conceptes relacionats en una relació triangular.	50
Figura 16: Funcions de la tètada. Un marc conceptual en forma de rombe amb quatre punts etiquetats: Direcció (a dalt), Meta (dreta), Instrument (a baix) i Base (esquerra), que representen quatre elements interconnectats dins un model conceptual.	51
Figura 17: La traducció regenerativa. Un marc conceptual en forma de rombe amb quatre elements interconnectats: Vocació del lloc (a dalt), Capacitats regeneratives (dreta), Mutualisme coevolutiu (a baix) i Potencial originat al lloc (esquerra), que representen un model regeneratiu basat en el lloc. ...	52

Regenera4MED

**Interreg
Euro-MED**

**Co-funded by
the European Union**

 Generalitat de Catalunya
Government of Catalonia
Catalan Tourist Board

 B-Link
BARCELONA
STRATEGIC PROJECTS

 PROFESSIONALISM COMMISSION

 REGIONE LIGURIA

 REGIONE ABRUZZO

 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
REGION OF CRETE

 ZRC SAZU

 COLLETTIVA DI CORSICA
COLLETTIVE DI CORSE

 rerasd
JAVNA AGENCIJA ZA REGIONALNI I
RAZVOJ SRPSKE I MATINSKE REPUBLIKE

 **ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ**
UNIVERSITY OF PELLOPONNESUS